

„PRIETENIA LUI DUMNEZEU CU OAMENII ESTE ÎNCEPUTUL FERICIRII VEȘNICE”

Tema principală a acestei Întâlniri Internaționale a Tinerilor Ortodocși (ITO) de la Timișoara o constituie cuvintele Domnului Iisus Hristos adresate ucenicilor Săi, „Voi sunteți prietenii Mei...” (Ioan 15, 14).

I. Prietenia în Antichitate și în Sfânta Scriptură

Prietenia este, încă din antichitatea greco-romană, o virtute mult prețuită și laudată de Platon, Aristotel, Plutarh, Seneca, Cicero ș.a. Aceasta presupune relații între două sau mai multe persoane, bazate pe reciprocitate, deschidere și egalitate [1]. În prietenie se exprimă și se cultivă relații de deschidere (dialog), încredere, recunoaștere a valorilor, fidelitate și susținere reciprocă [2].

Cu alte cuvinte, prietenia este o relație de prețuire reciprocă, de ajutorare reciprocă, până la jertfelnicie. Până și în Antichitatea păgână se spunea că prietenia cea mai profundă se poate exprima uneori prin jertfa pentru a salva pe cineva sau a-l ajuta într-o situație dificilă.

În Vechiul Testament, „Cartea Înțelepciunea lui Isus Sirah” (6, 14-16) precizează: „Prietenul credincios este acoperământ tare; și cel ce l-a aflat pe el aflat-a comoară. Cu prietenul credincios nimic nu se poate asemăna și nu este măsură a bunătății lui. Prietenul credincios este leacul vieții și cei ce se tem de Domnul îl vor afla pe el”. Așadar, textul acesta arată clar că numai cei ce se tem de Dumnezeu sunt capabili de adevărată prietenie și numai aceștia sunt

prieteni cu adevărat [3]. Deci prietenul credincios este o comoară.

De asemenea, „Cartea Pildelor” laudă prietenia adevărată astfel: „Prietenul iubește în orice vreme, iar în nenorocire el este ca un frate” (Pilde 17, 17). Aceeași carte, însă, avertizează că „sunt prietenii aducători de nenorocire, dar este și câte un prieten mai apropiat decât un frate” (Pilde 18, 24). Foarte realistă această Carte a Pildelor!

În mod deosebit, Sfânta Scriptură scoate în evidență prietenia lui Dumnezeu cu Avraam, numit prieten sau iubit al lui Dumnezeu (cf. Isaia 41, 8 – unde Avraam este numit iubitul lui Dumnezeu, și Iacov 2, 23 – singurul loc din Noul Testament în care Avraam este numit prieten al lui Dumnezeu).

Sfânta Scriptură îl numește pe Avraam și „Părinte al multor popoare” (cf. Facere 17, 4-6). Dumnezeu cheamă pe Avraam la misiune sfântă, mai precis, îi cere să părăsească țara sa natală (Urul Caldeii, care era plin de închinători la idoli) și să meargă într-o țară îndepărtată, necunoscută (Canaan), pe care Dumnezeu o va da lui ca moștenire (cf. Facere 12, 1).

Prin credință smerită, Avraam răspunde chemării lui Dumnezeu, fără să cunoască țara respectivă.

Mai târziu, Dumnezeu îi cere lui Avraam să-l aducă jertfă pe Isaac, unicul său fiu (cf. Facere 22, 1-2). Avraam împlinește porunca, dar, în locul lui Isaac, îngerul Domnului îi cere să aducă jertfă un miel din apropiere (cf. Facere 22, 11-13).



Atunci, Isaac prefigura pe Iisus Hristos, Ce Se va aduce pe Sine Jertfă pe lemnul Crucii. Atunci când mergea pe Muntele Moria spre jertfă, Isaac purta lemnele pentru jertfă, pentru focul de jertfă, pe spate. Sfinții Părinți au văzut acolo taina crucii de lemn pe care a purtat-o Hristos pe Muntele Golgotei.

Pentru credința sa în Dumnezeu și pentru smerita sa ascultare de El, Avraam a fost considerat „iubitul” sau „prietenul lui Dumnezeu” (cf. Isaia 41, 8).

Acest titlu reprezintă cea mai mare onoare pentru un om în Vechiul Testament: să fii numit „prietenul lui Dumnezeu”. Mai târziu, „prieten al lui Dumnezeu” a fost numit și Moise, precum și unii profeți ai Vechiului Testament [4]. Dar cel dintâi și cel mai mult este cunoscut Avraam, care, prin însuși numele dat lui de Dumnezeu, devine „părinte al multor popoare”, sau al multor neamuri.

Sfinții Părinți ai Bisericii consideră că binecuvântarea lui Dumnezeu dăruită lui Avraam de a fi prieten al Său și numele dat lui de „Părinte al multor neamuri” (Facere 12, 3 și 17, 4-6) a fost transferată de la Avraam la ucenicii lui Hristos, pe care Iisus Hristos îi numește „prietenii Mei” și îi „rânduiește să aducă roadă” (cf. Ioan 15, 14-16).

Ucenicii nu au fost aleși pentru că aveau merite, ci pentru că li se va da de lucru, li se va da o misiune de împlinit. După cum a chemat Dumnezeu pe Avraam în Vechiul Testament, tot așa cheamă Iisus pe ucenici la misiune în Noul Testament.

El îi va trimite în țări îndepărtate și la neamuri sau popoare diferite (cf. Matei 28, 19), pentru a binevesti acestor popoare credința în Iisus Hristos. Astfel, și apostolii lui Hristos devin „părinți ai multor popoare”.

Subliniind acest adevăr, Sfântul Chiril al Alexandriei († 444), în Comentariul său la Evanghelia Sfântului Ioan, scrie: „S-a spus către maica iudeilor, adică Sinagoga, prin glasul Psalmistului: «În locul părinților tăi, s-au născut ție fii» (Psalmi 44, 19). Căci, deși sunt fii ai Sinagogii iudeilor, dumnezeieștii ucenici (care prin moravuri erau înscriși între mozaici) s-au făcut părinți, luând locul lui Avraam, adică s-au făcut începutul unui neam duhovnicesc. De aceea, s-au hirotonit începători în toată lumea, slujind Evangheliei lui Hristos, precum acela (Avraam) a fost început al lui Isaac, care era chip al lui Hristos” [5].

Părintele Dumitru Stăniloae, comentând acest cuvânt al Sfântului Chiril, spune că „Hristos îi numește pe ucenicii Săi și pe urmașii acestora «prietenii» pentru că sunt în stare să împlinescă

porunca Lui de a-L iubi (pe El) și de a se iubi unii pe alții. De aceea, le-a și descoperit cea mai înaltă voință a Tatălui Ceresc: aceea de a-L iubi și de a se iubi unii pe alții. Dar Tatăl a și dat oamenilor această putere, întrucât L-a făcut pe Fiul Său, Unul dintre oameni”.

Fiindcă Dumnezeu a devenit om, oamenii au putut să-L iubească pe Hristos și ca pe un Frate al lor.

„Acesta, ca om (Iisus Hristos), fiind în stare să iubească în grad superior pe Dumnezeu, le dă această putere și oamenilor.” Concluzia Părintelui Stăniloae este aceasta: „Este cea mai înaltă cinste pentru oameni ca Dumnezeu să-i facă prietenii Săi și să le dea puterea și curajul să-L iubească (pe Hristos) ca pe Fratele și Prietenul lor (sublinierea Ne aparține)” [6].

Referitor la calitatea de a fi „prieten al lui Hristos”, Sfântul Chiril al Alexandriei precizează: „Ia seama că această demnitate e mai presus de înseși hotarele firii omenești (...) Nu este egal creatul cu Creatorul niciodată, ci Dumnezeu stăpânește peste toți și conduce operele (lucrările) Sale” [7].

Adică, această calitate sau demnitate de a fi „prietenii ai lui Hristos” se oferă ucenicilor Săi, ca un adaos sau un dar deosebit [8]. Iar Părintele Stăniloae arată valoarea eternă – nu doar utilitatea de moment – a acestei prietenii a oamenilor cu Hristos-Dumnezeu, zicând: „Oamenii sunt ridicați la prietenia și frăția cu Fiul lui Dumnezeu, făcut om pentru vecie, ceea ce înseamnă înaintarea lor veșnică în bunătatea dumnezeiască infinită” [9].

Deci perspectiva prieteniei cu Hristos nu este doar pentru viața aceasta pământească, ci este pentru veșnicie.

În concluzie, remarcăm că potrivit Sfintei Scripturi și Sfinților Părinți ai Bisericii, prietenia lui Dumnezeu cu oamenii și prietenia oamenilor cu Dumnezeu au ca scop principal și permanent dobândirea vieții veșnice și a slavei din Împărăția lui Dumnezeu, potrivit făgăduinței Domnului Iisus Hristos: „Mă duc (la cer) să vă găsesc loc (...), ca să fiți și voi unde sunt Eu” (Ioan 14, 2-3).

Destinația ultimă a prietenului lui Hristos nu este mormântul, ci viața cerească veșnică. El ne pregătește un loc în veșnicie tocmai pentru că este Prietenul nostru și noi suntem prietenii Lui.

II. Viața Bisericii și viața cotidiană sunt medii în care se cultivă prietenia credincioșilor cu Hristos Dumnezeu, cu Sfinții Lui și cu oamenii aflați în nevoi

Tinerii sunt binecuvântare și bucurie pentru familie, Biserică și popor. De aceea, Biserica este

chemată să transmită tinerilor iubirea lui Hristos pentru copii și tineri și să-i ajute să devină prieteni ai lui Hristos și prieteni ai tuturor oamenilor, copii, tineri, adulți și vârstnici, care au nevoie de prezența și acțiunea tinerilor credincioși și prietenoși, rugători și ajutători.

Prietenia tinerilor ortodocși cu Domnul Iisus Hristos se cultivă, în primul rând, prin rugăciune personală și comunitară, prin participarea la Sfânta Liturghie și la celelalte slujbe ale Bisericii, deoarece, așa cum spune Sfântul Isaac Sirul, „dragostea curată se naște din rugăciune”.

Mai precis, prin rugăciune, sufletul creștinului se umple de iubirea smerită și milostivă a lui Hristos, iar mâinile creștinului rugător pot deveni „mâinile iubirii milostive a lui Hristos” arătată oamenilor aflați în nevoi spirituale și materiale.

Numeroasele activități desfășurate până acum de tinerii ortodocși arată că ei cunosc și trăiesc în mare măsură legătura sfântă care există între Liturghie și filantropie, între rugăciune și acțiune creștină, deoarece, așa cum spunea Părintele Dumitru Stăniloae, „Sfintele Taine ale Bisericii sunt multiplă dăruire a lui Hristos către oameni”.

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur ne îndeamnă să vedem prezența tainică a lui Hristos în aproapele nostru suferind, sărac sau bolnav, trist sau descurajat, și să îi răspundem cu iubire smerită și milostivă, aceasta fiind singurul criteriu al judecății sau evaluării finale a vieții omului pe pământ (cf. Matei 25, 31-46).

Deci fiecare va fi evaluat, sau judecat, după cât a iubit cu iubire milostivă și smerită pe semenii săi cât a trăit pe pământ.

În concluzie, reținem că prietenia omului cu Dumnezeu, prin rugăciune, și cu semenii, prin fapte bune, este lumina cea mai sigură a vieții, lumina pe care o va purta fiecare om în sufletul său la orice vârstă, în orice loc, în timp și în eternitate.

Pentru bucuria comuniunii ecleziale, mulțumim Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, tuturor organizatorilor acestei Întâlniri Internaționale a Tinerilor Ortodocși de la Timișoara, precum și tuturor participanților, clerici, mireni și mai ales tineri din Biserica noastră și din alte Biserici Ortodoxe Surori.

Ne rugăm Preasfintei Treimi, Maicii Domnului și tuturor Sfinților să ne ajute tuturor să devenim

cât mai mult „prieteni ai lui Hristos”, pentru a rămâne totdeauna tineri bucurători în Domnul, potrivit îndemnului apostolic: „Bucurați-vă pururea în Domnul! Și iarăși zic: Bucurați-vă!” (Filipeni 4, 4).

Doresc doar să adaug, văzând turla Catedralei Mitropolitane, una dintre cele mai frumoase catedrale ortodoxe, că, în această catedrală, am primit darul sfânt al arhieriei în 1990, în ziua de 4 martie.

Venim cu bucurie și pentru că această catedrală ne-a inspirat foarte mult în Catedrala Mântuirii Neamului. Doar turlile nu sunt moldave, ci florentine, cum sunt turlile Catedralei Mitropolitane din Iași.

Timișoara este un oraș bogat în evenimente istorice semnificative, bogat în frumoase edificii, frumoase parcuri, numit și „Orașul Florilor” și, mai ales, bogat în oameni buni.

Mulțumim.

NOTE

[1] Michael Theobald, art. „Freundschaft”, in „Lexikon für Theologie und Kirche” vierter Band, Verlag Herder in Freiburg im Breisgau, 2017, col. 132.

[2] Wolfgang Krone, art. „Freundschaft”, in „Lexikon für Theologie und Kirche”, col. 134.

[3] Vezi φίλος, φίλη, φίλα (friendship) in „Theological Dictionary of the New Testament”, Edited by Gerhard Friedrich, Volume IX, Michigan, 1974, p. 157.

[4] Vezi Theological Dictionary of the New Testament, ed. cit., p. 168, nota 184.

[5] Sfântul Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, tomul 3 (cărțile IX-XII), traducere și note de Preotul Academician Dumitru Stăniloae, Ed. BASILICA, 2022, p. 299.

[6] Cf. Pr. Dumitru Stăniloae în: Sfântul Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, n. 307, p. 300.

[7] Sfântul Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, pp. 294-295.

[8] Cf. Sfântul Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, p. 296.

[9] Cf. Pr. Dumitru Stăniloae în: Sfântul Chiril, Arhiepiscopul Alexandriei, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, nota 302, pp. 297-298.

† DANIEL,
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

MESAJUL MITROPOLITULUI BANATULUI ADRESAT TINERILOR

Iubiți frați și surori, mai întâi să ne întoarcem o clipă privirea în sus și apoi spre adânc și să ne aducem aminte și să cinstim astăzi graiul mamelor noastre, limba română. Și v-aș ruga, împreună cu mine, nu să cântăm un cântec în limba română, dar să rostim câteva cuvinte dulci și sfinte în limba noastră română.

Și ziceți cu mine: Cu noi este Dumnezeu! (publicul repetă – n.red.) Mai roștiți cu mine cuvântul dulce: Mamă (publicul repetă – n.red.). Mai roștiți un cuvânt sfânt și dulce, pentru care s-au jertfit eroii neamului, cuvântul: Patrie (publicul repetă – n.red.). Binecuvântată să fie în veci limba noastră română, care a fost botezată în cristelnița Bisericii! Aici a fost botezată limba noastră, în cristelnița Bisericii, și nădăjduim să dăinuie până la sfârșitul veacurilor, pentru că, de o vreme, și Dumnezeu grăiește cu poporul român în limba noastră dulce română, a mamelor noastre.

Bine ați venit în țara spicelor de grâu, prieteni ai lui Hristos! Bine ați venit în orașul în care abia ați venit de câteva clipe și veți vedea încă trandafirii având petalele roșii, stropite de sângele tinerilor și muncitorilor din Timișoara în Decembrie 1989!

Acolo unde sunteți cazați dumneavoastră, în căminele studențești, s-au unit cele două forțe anticomuniste și împotriva ateismului în spațiul nostru românesc. Acolo, în zona aceea s-au unit tinerii și cei ce trudeau în fabricile acestei cetăți și au venit spre Operă, apoi au îngenuncheat la Catedrală.

Este orașul care a spart zidul ateismului din țara noastră. Noi știm de un zid al Berlinului, dar zidul nostru nu l-a văzut nimeni. Multă vreme am avut și noi un zid pe care scria: «Ateism. Ieși afară, Dumnezeu! Ieși afară, Hristos, din țara aceasta!» Așa s-a spus aproape 50 de ani.

De aici s-a sfărâmat zidul ateismului și a fost lăsat Hristos să umble liber în cetatea acesta și în toate cetățile neamului nostru românesc. Nu am putea spune că, înainte de 1989, Dumnezeu Hristos părăsise țara aceasta. N-a părăsit-o. Dar Hristos nu umbla liber pe ulițele Timișoarei sau ale altor orașe. Smerit, a intrat în biserică și în inima celor care L-au primit.

Iubiți tineri,

Mulțumesc Bunului Dumnezeu și Părintelui Patriarh, care a binecuvântat ca tema acestei întâlniri să stea sub semnul, sub cuvântul lui Hristos, al Evangheliei: «Voi sunteți prietenii mei» nu este o metaforă, ci este o expresie, o relație de substanță existențială pentru om.

Din robii, ne-a făcut Dumnezeu prieteni ai Săi. Ce să ne facă Dumnezeu mai mult? Din adâncul păcatului în care ne găseam, ne-a întins mâna și ne-a spus: «Ridică-te, prietene!» Și așa m-a găsit și pe mine frânt și mi-a întins mâna și mă bucur că și pe frațiile voastre.

Și nădăjduim că aici, încă o dată, Hristos va binecuvânta prietenia dintre Preasfânta Treime – Dumnezeu și noi.

Doriți cu adevărat să faceți legământ și să fiți prieteni ai lui Hristos?

Dar Hristos ne pune totuși o condiție: Dacă vrem să-I fim prieteni și să nu-i fie rușine cu noi în fața Tatălui ceresc, să împlinim cuvintele Evangheliei Sale.

Iubiți tineri,

Sunteți veniți aici din tot spațiul nostru românesc, din diaspora românească și din atâtea biserici surori cu noi și le mulțumim ierarhilor și întâistătorilor din Bisericile Surori, care și-au trimis tineri și ierarhi aici, să întărim prietenia și legământul sfânt între tot ce înseamnă lume ortodoxă.

De asemenea, vă îndemn să fiți buni creștini în patriile în care trăiți fiecare. Iubiți-vă patria, iubiți-vă Biserica, căci frațiile voastre sunteți icoanele vieții ale Bisericii. Frumos sunt împodobite bisericile noastre cu icoane sfinte, dar frațiile voastre sunteți icoanele vieții. Ați văzut: când preotul cădește prin biserică, nu cădește trecând printre lume oricând. Vă cădește pe frațiile voastre, că știe că sunteți icoane vieții ale Bisericii.

Fiți alături de preoții dumneavoastră, nu-i lăsați singuri. El, la altar, duce rugăciunile frațiilor voastre și cheamă puterea harului Duhului Sfânt, ca, din bobul de grâu, să se facă Trupul Domului



nostru Iisus Hristos, pe care ni l-a dat ca pâine a vieții.

Străduiți-vă să puteți răspunde provocărilor societăți contemporane. Nu fugiți de știință, nu condamnați știința, pentru că s-a făcut o statistică și o cercetare a oamenilor care au luat Premiul Nobel. Marea majoritate cred în Cel de Sus.

Avem multe provocări și veți avea multe provocări fiecare generație: noi am avut provocarea cu ateismul, iar dumneavoastră aveți alte ideologii și religii, dar niciuna din religiile care vi se servesc astăzi nu este de sus. Una este sus: cea adusă de Hristos Domnul.

Rămâneți torțe vii în Bisericile fraților voastre și rog pe Dumnezeu ca prietenia ce se va lega zilele acestea între tinerii din Banat, din țară, din diaspora și din celelalte țări să dăinuie mult timp, până la venirea Mântuitorului.

Prietenia alungă singurătatea și izolarea. Paradoxal, cu cât suntem mai mulți pe pământ, acesta pare a fi mai pustiu, oamenii trăiesc din ce în ce mai singuri. Prietenia în Hristos poate vindeca această rană modernă a singurătății.

Rog pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos să binecuvinteze prietenia dintre tinerii din Banat și tinerii iubitori de Hristos din lumea întreagă!

Fiți binecuvântați de Preasfânta Treime Dumnezeu!

Iubiți tineri,

Ne-am îngrijit și de o bucată de pâine din ogoarele Banatului, să vă întâmpinăm și să vă hrăniți cu dânsa. Dar am invitat și oameni de cultură, de știință și teologi de înaltă ținută, care să ne hrănească cu ceea ce este mai valoros din spațiul istoriei, culturii și teologiei noastre creștine ortodoxe.

Pentru statornicirea și întărirea relațiilor noastre cu Muntele Athos, am invitat părinții de la Mutele Athos și, împreună cu dânsii, dorim a săvârși o Sfântă Liturghie și o Priveghere la miez de noapte vineri spre sâmbătă.

O să ne aducă părinții de acolo parfumul acesta duhovnicesc, care mai lipsește dinspre noi astăzi și o să-l provocăm pe părintele stareț să ne grăiască, printre altele, cum a fost să trăiască zeci de ani lângă un stareț care acum este propus pentru a fi canonizat. Grea cruce să trăiești lângă un sfânt.

Vă doresc și fraților voastre să purtați în această viață crucea sfințeniei! Să vă împrieteniiți cu sfinții! Fiți binecuvântați de cer! Iertați.

**IOAN,
MITROPOLITUL BANATULUI**

MESAJUL PATRIARHULUI BULGARIEI



Preafericirea Voastră, Înaltpreasfinția Voastră, Preasfinția Voastră, Cuvioși părinți iubitori de Dumnezeu, Iubiți întru Domnul gazde și organizatori, participanți și invitați,

Suntem încântați să vă urăm bun venit în deschiderea celei de-a șaptea ediții a Întâlnirii Internaționale a Tinerilor Ortodocși, care anul acesta se desfășoară în frumosul și primitivul oraș Timișoara, în binecuvântata și de Dumnezeu ocrotita eparhie a Banatului.

În cadrul acestei noi ediții a lăudabilei inițiative a Patriarhiei Române frățești de a reuni tineri din diferite țări și Biserici Ortodoxe, vedem încă o confirmare a râvnei Dumneavoastră în lucrarea Evangheliei și a duhului apostolic care, printr-o recunoaștere universală, caracterizează viața Sfintei Biserici Ortodoxe Române.

Inspirată este și deviza sub care se va desfășura această nouă întâlnire a tineretului ortodox,

îndemnul plin de semnificație și de emoție: „Voi sunteți prietenii mei”, prin care Domnul se adresează ucenicilor, care este o chintesență a întregii Evanghelii și o mărturie puternică a iubirii nemărginite a lui Dumnezeu pentru om.

Aceste cuvinte sunt valabile și pentru noi astăzi și, de aceea, este deosebit de important să înțelegem în profunzime mesajul conținut în ele, trăind cu conștiința că suntem prietenii Domnului și că nu există o modalitate mai bună de a întrezări sensul acestei prietenii divino-umane dacă nu am învățat mai întâi să fim prieteni unii cu alții, împărtășind durerile și bucuriile fiecăruia, dar mai ales bucuria de a trăi realitatea divino-umană a Bisericii lui Hristos.

Pacea și dragostea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și părtășia în Preasfântul Duh al lui Dumnezeu să fie cu noi cu toți!

Mult succes!

† *NEOFIT, PATRIARHUL BULGARIEI*

ÎNTÂLNIREA TINERETULUI ORTODOX – TIMIȘOARA 2023 – VĂZUTĂ LA TELEVIZOR

Academician prof. univ. dr. Păun Ion Otiman^{1}*

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan mi-a transmis, cu generozitate, invitația de a participa la deschiderea oficială a celei de-a VII-a ediții a Întâlnirii Internaționale a Tineretului Ortodox – 2023, organizată la Timișoara.

Deși doream din toată inima să particip la înălțătoarea întâlnire a credincioșilor tineri ortodocși din toată România și din unele părți ale lumii, starea sănătății nu mi-a permis să mă aflu (fizic) și de data aceasta, împreună cu Domniile voastre, la superba manifestare din Parcul Rozelor care a avut loc în seara zilei de 31.08.2023, zi care va rămâne, sunt convins, puternic întipărită în mintea și sufletul miilor de tineri credincioși prezenți.

Cu toate acestea, grație postului TV Trinitas, am urmărit, cu bucurie, impecabila desfășurare a grandioasei întâlniri, iar impresiile și sentimentele trăite la evenimentul văzut la televizor, doresc să le împărtășesc cititorilor revistei „Învierea”.

Urmărind la televizor Întâlnirea Internațională a Tineretului Ortodox – 2023, desfășurată în Parcul Rozelor, întipărindu-mi-se pe retină splendidele imagini (oferite cu generozitate de cameramanii postului TV Trinitas) formate din miile de tineri credincioși participanți, acești trandafiri albi ai Bisericii Ortodoxe Române și din întreaga lume, stimulat de frumoasele cuvinte adresate tinerilor de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, de prefectul și președintele județului, primarul Timișoarei, dar mai cu seamă de Secretarul de Stat pentru Culte, m-am întrebat: despre ce eveniment le-aș fi vorbit tinerilor, eveniment al întregii mele vieți începută în plin război mondial și ajunsă până în ziua de azi, viață petrecută în cea mai mare parte în mijlocul studenților, a tinerilor.

Iată cuvintele care îmi vin acum în minte și pe care le-aș fi adresat tinerilor: „Într-un sat din



Valea Almăjului, Banatul Montan, în prima zi de școală, după ultima vacanță petrecută de Crăciun, intră în clasă învățătorul Iosif Olevschi, român după mamă, polonez după tată, pripășit în satul nostru, în anul 1945, în refugiu din Bucovina. Învățătorul era un bărbat blând, bun, înalt, impunător, frumos, de circa 40 de ani, apropiat de copii.

Domnul învățător ni se adresează, nouă, elevilor de clasa I:

„- Copii, deschideți cartea și rupeți prima și a doua filă!”

Noi, cu inima îndoită, cu mare părere de rău și mâinile tremurânde, am rupt foile cu chipul frumos și tânăr al Regelui Mihai și al Reginei Mamă Elena.

Apoi, Domnul învățător ne spune:

„- Copii, deschideți cartea la pagina ... și rupeți-o și pe aceasta!” (harta României mari).

După ce am rupt și această filă din carte, Domnul învățător, cu vocea sugrumată și cu două lacrimi ce i se prelingeau pe obraz din ochii săi luminoși și blânzi, ni se adresează din nou:

¹ * Președinte de onoare al Filialei Timișoara a Academiei Române

„- Vedeți, copii, aceste fete frumoase, cea care-și reazimă capul pe rotundul țării și cea care-și scaldă poalele în apa mării, nu mai sunt ale noastre!”

După care, Domnul învățător, calm, dar cu tristețe și amărăciune nemărginită în suflet, a trecut mai departe, la prima noastră lecție.

Noi, copiii de țărani, cu bunica și părinții recent întorși de pe front, din satul nostru izolat de munte, la acea vârstă (de câțiva anișori) și în acele vremuri tulburi, în schimbare, la numai trei ani de la încheierea războiului, fără radiou, fără ziare, fără tren, fără autobuz, nu am înțeles, atunci, cuvintele Domnului învățător Olevschi.

Peste ani, fiind elev de liceu, în vacanțe, în lungile discuții purtate cu vecinul meu, învățătorul Olevschi (ne despărțea numai casa preotului), aveam să înțeleg (ceea ce nu învățasem în cartea de Istorie de liceu a lui Roller) marea dramă prin care a trecut România și poporul său după război, prin pierderea Basarabiei și Bucovinei, aceste fete frumoase ale țării, pe care le plângea învățătorul bucovinean Olevschi, în dramaticul refugiu în Banat, prin alungarea Regelui Mihai și a familiei regale și intrarea României, pentru mai bine de patru decenii, în lagărul comunist.

Aș fi ales să le vorbesc tinerilor participanți la Întâlnirea de la Timișoara despre acest eveniment care a produs o fractură profundă în viața generației mele, pentru că tot timpul cât am privit, repet, splendida, impresionanta adunare a tinerilor credincioși ortodocși din Parcul Rozelor, am avut credința că văd în fața mea, printre participanți, pe viitorul Patriarh al Bisericii noastre, pe viitorul Mitropolit al Banatului, pe Președintele Academiei Române și mulți, foarte mulți înalți demnitari ai statului român ai anilor ce vor veni 2040-2050, care, sunt convins, vor avea inteligența, curajul și puterea de a repune la locul lor filele rupte în ianuarie 1948 din cartea de Istorie a României.

Am lăsat mai la urmă aprecierea conferită de organizarea impecabilă a grandioasei manifestări de credință a tineretului ortodox. A ieșit la lumină atât priceperea cât și efortul făcut de preaonorații părinți ai Arhiepiscopiei Timișoarei, orânduți cu atâta dedicație și competență de Părintele Mitropolit Ioan, rezultând, cu prisosință izbânda

și împlinirea Bisericii noastre de rânduire pe calea dreaptă și curată a credinței lor către Domnul.

Într-un cuvânt, tot ceea ce a izbutit Biserica timișoreană, Biserica bănățeană prin reușita deplină a întâlnirii tinerilor ortodocși de la Timișoara, în cugetul meu (și, sper al tuturor participanților) a constat în armonizarea frumoasă și spirituală a ordinii umane (creștine românești) cu înalta ordine divină atât de plăcută lui Dumnezeu.

Pentru toate acestea, văzute și simțite de mine, rog să-mi fie permis să aduc calde mulțumiri și felicitări preaonoraților părinți de la Mitropolia Banatului, organizatori ai Întâlnirii Tineretului Ortodox – 2023, precum și zecilor, poate sutelor de voluntari, atât de perfect armonizați și coordonați în izbândă de Înaltpreasfințitul Mitropolit Ioan.

În finalul gândurilor mele, încântat de tot mai numeroasa îndreptare a elitelor românești tinere către Biserica noastră strămoșească, manifestată prin credința lor curată, mă adresez tinerilor cu îndemnul:

„Confirmați și realizați în profesie, îndreptați-vă cu credință în Dumnezeu spre Cetatea noastră, România!

Implicați-vă în viața publică și nu vă lăsați rejectați, împinși în afara ei, de cei nepregătiți!

Nu-i lăsați pe cei neavizați, nu puțini la număr, să vă ia locul! Contribuiți, cu înalta voastră pregătire și întreaga ființă morală, la marile decizii ale parcursului european al României!

Spre viitorul vostru și binele întregii țări!”



MESAJUL MINISTRULUI EDUCAȚIEI

Ligia Deca, Ministrul Educației

Dragi tineri,

Mă bucur că sunteți astăzi aici, la Timișoara, pentru a participa la Întâlnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși! Vă felicit pentru realizarea și desfășurarea acestui eveniment anual, pe care țara noastră îl găzduiește, la inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și organizat anul acesta de Mitropolia Banatului, prin Arhiepiscopia Timișoarei.



Este un moment cu totul special, întrucât se desfășoară simultan cu activitățile din cadrul anului în care Timișoara este Capitală Culturală Europeană!

Participarea unui număr atât de mare de tineri din toată țara și din spațiul internațional este o reușită în sine și cred că, în aceste momente pe care le traversăm, cu multiple provocări, ne este de mare ajutor să ne căutăm unii pe alții, să ne apropiem și să realizăm împreună lucruri care aduc bucurie și fac lumea un loc mai frumos și mai bun.

Mesajul meu este unul de încurajare pentru ceea ce desfășurați în aceste zile și doresc să subliniez importanța implicării voastre, a tinerilor, în viața comunităților din care veniți.

Este important ca tinerii să fie mai activi, implicați, să-și exprime ideile și să găsească context și resurse pentru a le pune în aplicare, împreună cu actorii comunităților – autorități locale, parohii, școli, organizații nonguvernamentale.

Vă încurajez ca dimensiunea spirituală să fie parte integrantă din viața voastră, alături de ceea ce faceți și sunteți, din toate punctele de vedere: fizic, intelectual, socio-emoțional.

Voluntariatul, în cadrul comunității voastre sau în cadrul unor proiecte și activități specifice, constituie atât o oportunitate de participare și implicare în viața socială, cât și o modalitate de a învăța lucruri noi, completând ceea ce învățați la școală sau la universitate.

Este o învățare practică cu impact pe toate palierele de dezvoltare și cred că este și o modalitate prin care puteți fi aproape de Biserică, sprijinind activitățile sociale și educaționale ale acesteia la nivel de comunitate locală.

Așadar, vă încurajez să fiți sau să deveniți voluntari, e mare nevoie de implicare voluntară mai ales din rândul tinerilor, implicare generată din dorința de a face lucruri bune, de a contribui și de a participa la dezvoltarea societății! Această are nevoie de energia voastră, de motivația și de capacitățile voastre, de ideile și inițiativele care să modeleze realitatea, transformând-o într-un spațiu mai prietenos, suportiv, incluziv.

Chiar dacă tinerii, la momentul studiilor, vin în marile orașe pentru a învăța și a se dezvolta, revenirea și implicarea în comunitățile locale este la fel de importantă, pentru a da mai departe din experiența și cunoștințele dobândite.

În încheiere, aș dori să apreciez eforturile depuse ca acest eveniment în care vă aflați zilele acestea să fie un prilej de învățare și vă doresc să-l valorificați din toate punctele de vedere: fie că veți cunoaște tineri ca și voi, din alte zone, fie că veți dezbate și veți aprofunda puncte de vedere similare sau diferite, fie că veți afla cum puteți realiza lucruri împreună sau iniția proiecte în comunitățile voastre... toate acestea sunt rezultate pe care numai o astfel de întâlnire le poate genera și vă felicit încă o dată pentru acest eveniment impresionant !

DRAGI PRIETENI AI LUI HRISTOS DOMNUL¹

Economist Ioan Savu

Mă numesc Ioan Savu și am fost binecuvântat de Domnul să fiu, atunci, în Decembrie 1989, parte activă a „spiritului Timișoarei”. În calitate de luptător în acele zile fierbinți, vă spun, așadar, fiți bineveniți în Timișoara noastră, orașul unde a început Revoluția Română din Decembrie 1989, capitala Banatului, una din florile Grădinii Maicii Domnului, România sufletului nostru, al celor aici trăitori!

Revoluția nu a început întâmplător la Timișoara, rădăcinile rezistenței noastre fiind înfipte adânc în istorie. Banatul a fost dintotdeauna o răscruce a drumurilor istoriei, pământul său mănos, fiind jinduit de mulți, dar apărat de către cei ce-și aveau aici rădăcinile. De totdeauna, aici în Banat, oricât de greu a fost, noi „ne-am ridicat” și ne-am apărat glia. Aici strămoșii noștri daci s-au luptat cu romanii, și aici urmașii lor s-au luptat cu năvălitorii și imperiile venite din cele 4 zări ale lumii. Au fost multe de îndurat, dar credința ortodoxă, iubirea de glie și conștiința de neam, au biruit. Tot aici, în Munții Banatului, prin colonelul Uță, de la Lugoj, a început rezistența armată împotriva comunismului. Aici bănățenii s-au opus colectivizării, aici au fost „Rusalii `51”, deportarea în Bărăgan, greva studenților din 1956, nenumărate alte evenimente...

În 23 noiembrie 1989, aici a avut loc greva de la UMT, apoi, începând din 16 decembrie 1989, noi, timișorenii, „Ne-am Ridicat!” Am fost mii. Ne-au atacat cu mașini de pompieri, scutieri, etc. În acea noapte au fost arestați 989 de timișoreni. Nu ne-am oprit! Au adus trupe militare din mai multe orașe. În 17 decembrie 1989 și în zilele următoare, „au tras în noi!” Nu ne-am oprit! În 18 decembrie 1989 s-a tras asupra tinerilor ce au demonstrat pașnic, pe treptele Catedralei! Au murit tineri curajoși și demni! Fiul unuia dintre cei morți atunci, crescând, s-a făcut preot, ca mesaj de Pace în lume și înțelegere a rostului pe cale, pentru a ne împlini menirea. Este părintele Dan Gârjoabă din Parohia Sânmihaiu Român. În 19 decembrie 1989 a intrat în grevă ELBA. Până miercuri 20, inclusiv, s-a tras în Timișoara. Au tras în noi: Armata, Securitatea, Miliția, Gărzile Patriotice, Activiștii de Partid Comunist – cam de pe toate palierele Puterii. Timișoara era înconjurată de armată, cu blindate și tancuri pe străzi, cu trupe peste tot... Au plătit cu viața 167 de timișoreni, 398 fiind răniți.

Începând cu data de 20 decembrie 1989, am ieșit, cu orice risc, cu zecile de mii. Am afluat din toate zonele industriale, spre centrul orașului, pașnic, dar ferm, pe carosabil, fără a călca măcar iarba!, strigând: „Jos Comunismul!”, „Jos Ceaușescu!”, „Vrem Libertate!”, „Primul Oraș liber de Comunism”, „Comunismul s-a născut pe Neva și-a murit pe Bega” etc. Dacă veți privi imaginile luate de sus în această piață, „în stare de Revoluție”, oamenii erau așezați exclusiv pe carosabil și alei, fără a distruge spațiul verde! Puteau să ne distrugă, dar nu puteau să ne înfrângă!

Noi eram singuri, cu mâinile goale, ei credeau că aveau totul. Ei aveau puterea și armata, și orice avea Statul comunist, dar noi îl aveam pe Dumnezeu și Credința! Aici, în această Piață, ce a devenit a Victoriei, în 21 Decembrie 1989, peste 100.000 de oameni, poate 200.000, am îngenunchiat toți, strigând din profunzimea ființei noastre: **EXISTĂ DUMNEZEU!** și am spus din suflet, **TATĂL NOSTRU...**

Copii, să nu uitați că: rostul vieții e să dăruiască viață! Și că, noi, ca oameni, așa cum spune fratele meu Ștefan, avem să propovăduim: **BINELE, FRUMOSUL și ADEVĂRUL!** În orice situație de cumpănă veți fi, oricând, indiferent cine vă îndeamnă oriunde, indiferent câți merg, ca turma înfricoșată, într-o direcție impusă, chiar cu arma la tâmplă, voi să vă întrebați: „**ASTA E PENTRU VIAȚĂ?**”, „**ASTA E PENTRU BINELE, FRUMOSUL și ADEVĂRUL CELORLALȚI, AL OAMENILOR, AL ȚĂRII, AL LUMII?**”. Dacă nu e, atunci **NU E CALEA VOASTRĂ!** Indiferent câți vor merge pe ea, chiar dacă toată planeta merge, **NU-I CALEA VOASTRĂ!** Nu-i CALEA către DUMNEZEU!

Viața-i o ștafetă, pe care o preluăm de la cei de dinaintea noastră și o dăruiești celor ce vin după tine, generației următoare. Important e să adunăm în sufletele noastre bogății spirituale, să avem ce dăruim!

Dorindu-vă ca și voi să faceți parte din rândul celor ce vor duce lumea pe calea spre Domnul Dumnezeu, vă rog să acceptați, ca aici, în acest loc de Jertfă, Speranță și Victorie întru Domnul nostru Iisus Hristos, să spunem, din profunzimea ființelor noastre, ca atunci, cu fața către Catedrală: **TATĂL NOSTRU!**

¹ Cuvânt adresat tinerilor participanți la ITO, de către Ioan Savu, luptător în revoluția din decembrie 1989.

ITO TIMIȘOARA

Tabăra Urbană Internațională „Timcredo” În data de joi, 31 august 2023, a debutat Tabăra Urbană Internațională „Timcredo” (ediția 1, Timișoara 31 august – 3 septembrie 2023). Tabăra este organizată de Arhiepiscopia Timișoarei în parteneriat cu Consiliul Județean Timiș (Proiect co-finanțat prin TimCultura 2023, capitolul T IV), s-a dorit a fi un program cultural inovativ în domeniu, conceptul fiind unul relativ nou și propunând o schimbare de paradigmă în abordarea modalităților de petrecere a timpului liber prin îmbinarea activităților recreative cu cele educative într-un mediu urban. Au participat peste 500 de tineri din județul Timiș (atât în calitate de voluntari, precum și ca participanți la eveniment), la care se adaugă alți 1.000 de tinerii din toate regiunile țării, precum și un număr de 130 de tineri ortodocși din mai multe țări (Polonia, Albania, Siria, Cehia, Israel, Iordania, Serbia, Bulgaria, Georgia, Grecia, Macedonia, Germania, Franța, Italia, Spania, Ungaria). După cazarea participanților, a urmat un program de deschidere oficială a evenimentului, care a cuprins momente

artistice oferite de Corala Contrast, Corul Operei Române din Timișoara, Fanfara de la Coștei, finalizat cu o prezentare a delegațiilor în costum tradițional.

Programul taberei urbane a continuat și în cea de a doua zi, cuprinzând printre altele prezentarea instituțiilor publice de interes general din urbea noastră, precum: Catedrala Mitropolitană „Sfinții Trei Ierarhi”, Muzeul catedralei, Piața Unirii, Sinagoga din Cetate, Bastionul Terezia, Muzeul de Istorie, Muzeul Satului, precum și a bisericile ortodoxe reprezentative ale urbei noastre. Totodată, organizatorii au oferit și un traseu al celor mai importante biserici ortodoxe din zona centrală a Timișoarei (Bisericile Parohiilor Ortodoxe Iosefin, Elisabetin, Martirilor, Sf. Ilie Fabric) pe care tinerii le-au vizitat și unde au fost organizate întâlniri cu membrii comunităților parohiale și preoții parohi ai acestora.

În concret, cea de-a doua zi a taberei a debutat astfel: după servirea micului dejun, a urmat o activitate de grup sub denumirea „Turist prin Timișoara”. Această activitate presupune





realizarea câte unui traseu pietonal ghidat prin Centrul Timișoarei. Tinerii participanți au fost împărțiți în trei grupe, care au optat pentru câte una dintre cele 3 variante de traseu turistic:

a. Vizitarea Parcurilor – experiență Art Nouveau, Cultura unui oraș imperial („Oraș al rozelor”)

Componența Traseului: Parcul Botanic, plimbare cu vaporețul pe Râul Bega, Parcul Catedralei, Parcul Justiției, Parcul Rozelor, Parcul Regina Maria. În încheiere: scurtă prezentare istorică a zonei „Piața Sfânta Maria” – Drumul spre libertate, de unde a început Revoluția din dec. ‘89;

b Biserici din Centrul Istoric („Capitala martirilor”):

Componența Traseului: Catedrala Mitropolitană, Bisericile din Cartierele Iosefin și Elisabetin, Sf. Ilie Fabric, Biserica Martirilor, Catedrala Sârbească, Scurtă prezentare – Piața Operei, Piața Victoriei, Piața Libertății, Piața Unirii, Piața Maria;

c. Credință și cultură în Centrul Istoric („Orașul luminilor”):

Printre obiectivele turistice din componența traseului s-au putut vizita: Castelul Huniade, Palatul Dacastrial, Palatul Baroc, Muzeul Satului Bănățean, Bastionul Theresia, Sinagoga din Cetate, Palatul Ágoston Galgon (cunoscut și drept Clădirea cu Cocoș), Casa Brück, Palatul Miksa Steiner. Municipiul Timișoara face parte din rețeaua europeană a orașelor Art Nouveau). Muzeul Național de Artă, care se află în incinta Palatului Baroc, Teatrul Opera și Filarmonica, Clădirea Universității de Vest și Politehnica din Timișoara, Muzeul Național al Banatului;

Acest proiect cultural este susținut financiar de către Consiliul Județean Timiș, în calitate de cofinanțator, prin programul de finanțare nerambursabilă Tim Cultura 2023.

În cea de-a treia zi (2 septembrie) a avut loc vizitarea Muzeului satului bănățean, loc în care participanții au făcut cunoștință cu modelul de multiculturalitate al Banatului. De asemenea, s-au organizat 40 de ateliere interdisciplinare la Muzeul Satului sub egida „Tradiție și Noutate, Credință și Cultură”. Una dintre direcțiile strategice importante ale întâlnirii a fost și aceea de a stopa efectele care cauzează singurătatea. Tinerii ortodocși învață să contribuie activ la stimularea participării, implicării, deschiderii spre dialog în comuniunea de iubire cu ceilalți frați. Apoi, tinerii s-au deplasat spre centrul urbei unde a fost vizitat Palatul Mitropolitan și biserica de lemn – monument istoric din curtea Reședinței mitropolitane.

Evenimentul s-a adresat tuturor elevilor și studenților timișeni, profesorilor de Religie Ortodoxă, Centrelor de Tineret și comunității Parohiilor Ortodoxe din Arhiepiscopia Timișoarei.

În această manifestare cultural-educativă au fost readuse în prim-plan funcțiile educației religioase în lumea postmodernă, susținându-se o reală deschidere înspre interdisciplinaritate și interculturalitate. De asemenea, această tabără urbană credem că a fost o modalitate de cunoaștere a culturii și a spiritualității românești bănățene.

Participanții au adresat întrebări și au inițiat discuții legate de fenomenul social al prieteniei între oameni de diferite categorii sociale și de vârste diferite, prietenia între comunități și popoare – în vederea realizării unei coeziuni sociale în mediul timișorean.

Prelegeri despre cultură, credință și prietenie

A doua zi a Întâlnirii Tinerilor Ortodocși (ITO) 2023 de la Timișoara a fost dedicată prelegerilor





ținute de nume răsunătoare ale culturii teologice, filologice și istorice.

Ziua a început, la Sala „Constantin Jude” (Olimpia) din Timișoara, cu inaugurarea unei expoziții de obiecte tradiționale românești realizate sau, după caz, colecționate de: iconarul Nicolae Muntean, Tezaur uman viu al României (Cugir-Timișoara); Maria Aiftincăi, rapsod popular (Arad); Marius Matei, colecționar de costum tradițional românesc din Banat (Timișoara); Liliana Ionașcu, creator de costum popular bănățean (Reșița).

A urmat o slujbă de Te Deum și trei mesaje adresate ITO 2023: Mitropolitul Ioachim de Bursa (Patriarhia Ecumenică) a transmis în persoană un mesaj ca reprezentant al Patriarhiei Ecumenice, iar Mitropolitul Naum de Ruse a citit mesajul Patriarhului Neofit al Bulgariei. Romeo Moșoiu, consilier la Ministerul Educației, a transmis mesajul Ministrului Ligia Deca.

După un recital de muzică psaltică oferit de Arhimandritul Nikodimos Kabarnos (Grecia), au început conferințele, moderate de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului și transmise live pe Facebook și Youtube de Trinitas TV, televiziunea Patriarhiei Române.

Am fost și suntem și în Occident, și Orient

Primul vorbitor a fost Acad. Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Române, care a susținut prelegerea „Poporul român, depozitar al Occidentului latin și al Orientului bizantin”.

„Mai puțină lume știe în străinătate că românii sunt singurul popor romanic izolat de masa romanității și singurul popor romanic ortodox. Cum s-a putut întâmpla acest lucru?” și-a început prezentarea Președintele Academiei Române.

„Minunea cea mare însă nu-i formarea poporului român, ci este dănuirea lui” ca „singurul moștenitor al latinității orientale” în mijlocul unor popoare slave și finougrice, a mai spus acad. Ioan-Aurel Pop.

„Și factorul principal eu cred că a fost, vorba Imnului Republicii Moldova (care poate ar trebui să fie imnul tuturor, noi ar trebui să avem același imn – ei sunt singura țară din lume care are un imn închinat limbii): «Limba noastră-i limbă sfântă». Dar cuvântul «sfântă» ne duce spre credință. Deci la fel de importantă a fost credința pentru păstrarea entității noastre.”

„Deci noi am împletit latinitatea cu slavonismul, pentru că ne-am creștinat în formă latină, dar ne-am organizat Biserica în formă bizantino-slavă. Asta a fost rânduiala noastră”, a explicat Președintele Academiei Române.

„Marii istorici, marii intelectuali au arătat că a noastră cale este totuși Occidentul”, a mai spus istoricul.



„Ce era Occidentul? Republica Creștină. Noi am luptat pentru apărarea Republicii Creștine în tot Evul Mediu. Civilizația europeană era republica creștină. Și domnii noștri, profitând de faptul că Țările Române nu au fost ocupate direct, au luptat pentru acest lucru.”

„N-am fost între Occident și Orient, ci am fost și suntem în Occident și Orient – un simbol al ideii că Europa poate să fie unită nu numai din punct de vedere teoretic”, a încheiat acad. Ioan-Aurel Pop.

Răsplata prieteniei cu Dumnezeu

Pr. Prof. Vasile Mihoc a vorbit despre „Hristos – Prietenul cel bun al tinerilor”.

„Privind aseară mulțimea de tineri din Parcul Rozelor și privind mulțimea de tineri din această sală, mă gândesc la cuvintele lui Balaam, care a fost angajat să blesteme pe Israel, numai că, ajungând în fața lui Israel nu a mai putut să facă acest lucru, ci a rostit acest cuvânt: «Cât sunt de frumoase sălaşurile tale, Iacove, corturile tale, Israele!»” a exclamat părintele profesor în deschidere.

O temă scripturistică importantă

Prof. Petre Guran s-a referit, în prelegerea sa, intitulată „Intimitate și străvedere în Dumnezeiasca Liturghie”, la felul intim în care Sfânta Scriptură arată că Moise vorbea cu Dumnezeu. Prietenia este o „temă importantă din perspectiva lungii tradiții scripturistice, de la începuturile Revelației Dumnezeului celui Preaînalt către oameni”, a spus profesorul.

După pauza de prânz, partea a doua a conferințelor a fost prefațată de un moment artistic prezentat de Corul Liceului de Artă „Ion Vidu”, dirijat de prof.dr. Maria Gyuriș.

Prieteni = Cei dragi Domnului

În continuare, Părintele Profesor Stelian Tofană le-a explicat tinerilor ce înseamnă a fi prieten cu Dumnezeu.

„Expresia «Voi sunteți prietenii mei» nu este foarte corect tradusă în Bibliile noastre, pentru că în original s-a folosit un cuvânt derivat din verbul grecesc fileo, «a iubi». În esența lui, cuvântul este «iubiților» sau «voi, cei pe care vă iubesc».”

Paternitatea spirituală devenită prietenie

Părintele Profesor Bogdan Tătaru-Cazaban a vorbit, în prelegerea intitulată „Prietenia în primele secole creștine”, despre felul în care mari

Părinți ai Bisericii au trăit și au reflectat asupra prieteniei, devenind, din acest motiv, modele perene ale vieții creștine.

Paternitatea spirituală devenită prietenie

„Înainte de a fi o temă, așadar un subiect de reflecție, prietenia este o experiență”, a spus părintele profesor. „E un fapt de viață cu toate ingredientele lui sensibile: cu bucuriile, cu tristețile, cu fidelitatea, cu dezamăgirea, cu certitudinea comuniunii și cu riscul de a o pierde.”

„Prietenia este o experiență complexă, o experiență care implică și reflecție asupra a ceea ce trăim.”

Într-o relație de ucenicie duhovnicească, „această relație de paternitate spirituală este transferată treptat spre una de fraternitate spirituală și maestrul devine un însoțitor pe cale, recunoscând în ucenic pe cineva nu doar potențial egalul său, ci chiar pe cineva de la care el poate învăța”, a mai spus Părintele Profesor Bogdan Tătaru-Cazaban.

El și-a încheiat prelegerea citând și cuvintele scriitorului C.S. Lewis: „Prietenia nu este o răsplată pentru discernământul și bunul nostru gust în descoperirea celui alt. Este instrumentul prin care Dumnezeu îi revelează fiecăruia în parte frumusețile tuturor celorlalți.”

Prietenia autentică presupune stare de jertfă

Conf. Univ. Dr. Adrian Lemeni, șeful Școlii Doctorale a Facultății de Teologie din București, a vorbit despre bucuria și libertatea vieții trăite în credință.

„Credința împlinește căutările adânci ale rațiunii, așa cum spun Părinții Bisericii, rațiunea autentică presupune o răstignire care duce la înviere și credința transfigurează, nu anulează puterea rațiunii”, a spus profesorul.

„Mă bucur din suflet să fim împreună la Timișoara în duhul prieteniei întru Hristos. Și acest duh presupune taina libertății.”

„Timișoara este un simbol al libertății. În Decembrie 1989, alături de mai mulți tineri, eram în stradă și am strigat: «Vom muri și vom fi liberi!» A fost una dintre cele mai cutremurătoare și puternice mărturisiri”, a rememorat conferențiarul universitar.

„Am trăit, mai ales atunci, existențial această realitate: o existență fără libertate nu este



viață. Era un dor de libertate profund, nu după o libertate exterioară, nu după o libertate care vizează doar partea exterioară a existenței: un dor după o libertate interioară adâncă, lăuntrică.”

„Vă mărturisesc din tot sufletul, am această convingere: sângele vărsat de mulți tineri atunci nu a fost în primul rând pentru schimbarea unui regim politic. Cu siguranță nu a fost pentru consumerism, pentru hedonism, pentru facilități, pentru confort. A fost o jertfă curată a multor tineri, care a generat o stare de spirit, o stare de jertfelnice”, a continuat dr. Adrian Lemeni.

„În acei ani, în anii 1990, aici, la Timișoara, am trăit duhul prieteniei autentice. Atunci au fost pecetluite prietenii care, dincolo de deschiderea tinerilor de atunci, ne-am dat seama mai târziu, a însemnat clar un har de sus, un har de la Dumnezeu cel viu. Dar plecând de la starea de jertfă, întrucât, în stare de jertfă nu există neutralitate, ci o angajare existențială.”

Conferințele din prima zi s-au încheiat cu Troparul Învierii Domnului cântat, la îndemnul Părintelui Mitropolit Ioan, de toți participanții.

Prelegerile au continuat și în prima parte a zilei de sâmbătă. Mai întâi a luat cuvântul comisarul șef Laurențiu Dincă de la Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, Centrul Regional Timișoara, a cărui prelegere, acompaniată de vizionarea unui foarte util clip video, s-a intitulat „Traficul de persoane, un fenomen în schimbare într-o societate în schimbare”. În continuare, celor aflați de față le-au prezentat pericolele consumului de droguri, din partea Agenției Naționale Antidrog a Ministerului Afacerilor Interne, doctorul Bogdan Gheorghe și psihologul Alina Neagoe. Aceasta din urmă a evidențiat motivele pentru care consumul de substanțe interzise devine atractiv pentru adolescenți, dar și legătura dintre această practică și problemele de sănătate mintală.

În încheierea sesiunii de conferințe le-a vorbit tinerilor conf. dr. Radu Țincu, medic primar Anestezie și Terapie Intensivă – Toxicologie la Spitalul Clinic de Urgență Floreasca din Capitală, prelegerea sa intitulându-se „Drogurile – flagelul generației actuale”. Acesta a explicat care sunt

consecințele biologice ale consumului de droguri și a evidențiat faptul că motivele sau cauzele consumului nu sunt numai de ordin psihologic, ci și spiritual: „Stând de vorbă cu tinerii și cu dependenții de droguri, am ajuns la concluzia că dependența este mai degrabă o problemă a sufletului. Tocmai de aceea, am spus că Biserica trebuie să fie parte a informării publice cu privire la droguri, pentru că ele sunt o problemă sufletească. Un tânăr de 13 ani nu se apucă pur și simplu să consume droguri, ci o face în anumite circumstanțe care țin mai degrabă de partea lui psiho-emoțională. Am ajuns în situația actuală pentru că am pierdut anumite valori fundamentale, dintre care una este familia. Comunicarea dintre familie și tânăr este o problemă identificată de majoritatea pacienților cu care am vorbit. În cazul în care comunicarea din familie lipsește, tinerii se alătură unui anturaj care îi înțelege, le oferă sprijin emoțional și, din păcate, și droguri. (...) De asemenea, avem nevoie de educație. Din păcate, în ultimii 30 de ani, autoritățile statutului au neglijat problema drogurilor și au ascuns această realitate, crezând că va trece de la sine. Nu a trecut ci, dimpotrivă, s-a amplificat”. Medicul Radu Țincu a oferit, în continuare, răspunsuri clare, fundamentate medical, la întrebări primite de-a lungul carierei sale de la tinerii sau persoanele dependente cu care a interacționat, întrebări de mare interes și pentru publicul de la ITO. De asemenea, în cadrul acestor ultime prelegeri a avut loc și o sesiune de întrebări și răspunsuri prin intermediul cărora tinerii participanți au dobândit informații foarte utile lor și au înțeles care este rolul lor în încercarea de stopare a acestui fenomen grav, întâlnit uneori chiar în grupurile lor sociale.

După pauza de prânz, toți cei 3.500 de tineri invitați, alături de coordonatorii lor și de numeroși clerici, tineri și credincioși din Arhiepiscopia Timișoarei au pornit în procesiune, pe străzile orașului de pe Bega, săvârșind un act public de mărturisire a identității lor creștine și a credinței lor ortodoxe. Pe tot parcursul Procesiei prieteniei, tinerii au purtat steagurile manifestării, ale eparhiilor și ale țărilor reprezentate, și au cântat imnuri religioase și patriotice, dar și cântece specifice regiunilor și țărilor din care provin.

Atmosferă athonită, în cadrul ITO 2023, la Catedrala Mitropolitană din Timișoara

Ziua de vineri s-a încheiat tot cu rugăciune, la Catedrala Mitropolitană din Timișoara, unde părinți athoniți au început, la ora 22:00, oficierea Privegherii cu Sfântă Liturghie de noapte. Slujba a fost transmisă live pe Facebook și Youtube de Trinitas TV, televiziunea Patriarhiei Române.

Sute de tineri participanți la ITO Timișoara 2023 s-au împărtășit cu Sfintele Taine în cadrul Sfintei Liturghii oficiate la Catedrala Mitropolitană din Timișoara.

Tinerii au respirat preț de câteva ore atmosfera athonită prin slujba de Priveghere oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Naum, Mitropolit de Ruse, împreună cu Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul ortodox român din Ungaria și cu Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

Din sobor au făcut parte și monahi din Sfântul Munte Athos, iar răspunsurile liturgice au fost date în limbile română, bulgară și greacă.

Întâlnirea Internațională a Tinerilor Ortodocși a ajuns la final

În Duminica a 13-a după Rusalii, comuniunea liturgică a încununat evenimentul de amploare care a reunit în capitala Banatului peste 3.500 de tineri ortodocși din țară, din diasporă și din alte Biserici Ortodoxe surori. La Catedrala Mitropolitană „Sfinții Trei Ierarhi” din Timișoara, Sfânta Liturghie a fost săvârșită de un sobor numeros de ierarhi români și străini condus de Înaltpreasfințitul Părinte Joachim, Mitropolit de Prousa. La sfârșitul slujbei s-a desfășurat festivitatea de încheiere a evenimentului, în cadrul căreia torța credinței și a prieteniei a fost înmănată delegației din eparhia care va organiza următoarea ediție a ITO.

Activitățile și manifestările la care oaspeții au luat parte cu entuziasm în fiecare zi a Întâlnirii Tinerilor Ortodocși de la Timișoara au culminat duminică, 3 septembrie 2023, cu săvârșirea Sfintei Liturghii la Catedrala Mitropolitană din capitala Banatului. Emoția și bucuria duhovnicească ale miilor de tineri reuniți în rugăciune și comuniune liturgică la finalul acestor zile ale prieteniei au fost palpabile. Dumnezeiasca Liturghie a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Joachim, Mitropolit de Prousa, din Patriarhia Ecumenică, împreună cu: Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul

Timișoarei și Mitropolitul Banatului; Înaltpreasfințitul Părinte Naum, Mitropolit de Ruse, din Patriarhia Bulgară; Înaltpreasfințitul Părinte Gheorghios, Mitropolit de Kitros, Katerini și Platamonas, din Biserica Ortodoxă a Greciei; Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae, Mitropolit de Apolonia și Fier, din Biserica Ortodoxă a Albaniei; Preasfințitul Părinte Markos, Episcop de Kenya, din Patriarhia Alexandriei; Preasfințitul Părinte Qais, Episcop de Erzurum, din Patriarhia Antiohiei; Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul ortodox român din Ungaria; și cu Preasfințitul Părinte Paisie Lugojeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, înconjurați de un numeros sobor de preoți și diaconi.

Îndată după finalul Sfintei Liturghii a avut loc ceremonia de predare a torței ITO. Torța a trecut de la cuplul care a reprezentat Arhiepiscopia Timișoarei la un cuplu de tineri din Arhiepiscopia Bucureștilor, această eparhie fiind gazda următoarei ediții a Întâlnirii Internaționale a Tinerilor Ortodocși care va avea loc în anul 2025, când va fi aniversat un secol de la înființarea Patriarhiei Române. „Până atunci, vă încredințăm această flacăra împodobită cu binecuvântatele spice de grâu din Banat. Să o țineți aprinsă, să se vadă de la o margine la alta a pământului duhul credinței noastre ortodoxe românești”, i-a îndemnat pe cei doi tineri Mitropolitul Banatului.

În semn de recunoștință pentru participare și implicarea în buna desfășurare a manifestărilor ITO, Mitropolitul Banatului le-a oferit frumoase icoane cu mozaic ierarhilor prezenți, arhimandritului Atanasie Floroiu, starețul Schitului Prodromu, și arhimandritului protopsalt Nikodimos Kabarnos. Nu în ultimul rând, ierarhul locului le-a mulțumit tinerilor participanți pentru răbdare și bunăvoință, precum și autorităților locale pentru sprijin.

Dialogul tinerilor în bisericile timișorene

Cinci biserici din Timișoara au îmbrăcat straie de sărbătoare, deschizându-și larg porțile, pentru a-i primi pe tinerii ortodocși din întreaga lume, prezenți în străvechea urbe de pe Bega, cu prilejul celei de-a șaptea Întâlniri Internaționale a Tineretului Ortodox. Pentru câteva zile, manifestările incluse în programul ITO au transformat Timișoara – Capitala Europeană a Culturii în „Capitala Internațională a Tinerilor Ortodocși”.

În cea de-a treia zi a manifestărilor, delegațiile de tineri din eparhiile din țară, din diaspora românească, precum și din Bisericile Ortodoxe surori au poposit preț de câteva ore la parohiile timișorene, pentru a fi în duh de rugăciune cu clericii și oamenii din această parte de țară.

După participarea la Slujba vecerniei, miile de tineri oaspeți, într-o atmosferă încărcată de bucurie, au purtat diverse și multiple dialoguri cu tinerii bănățeni, realizând și prin felul acesta, relații armonioase și durabile de prietenie. Pornind de la versetul scripturistic: „Voi sunteți prietenii Mei” (Ioan 15, 14), care este și motto-ul întâlnirii internaționale de la Timișoara, tinerii au vorbit despre modurile în care pot fi construite relațiile solide, despre regula de aur a prieteniei („Ce voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel”), dar și despre provocările unei relații de prietenie într-o societate supertehnologizată și parcă tot mai indolentă la nevoile semenilor. Onestitatea, încrederea, respectul, sprijinul necondiționat, devotamentul sunt doar câteva din atributele prieteniei ce au fost evidențiate de tinerii prezenți.

În timpul acestei manifestări intitulate „Dialogul tinerilor în bisericile timișorene”, granițele culturale și lingvistice s-au estompat, lăsând loc pentru comuniune, credință și conexiuni autentice.

Parohia Timișoara – Fabric Vest a primit următoarele delegații:

Biserica Ortodoxă a Poloniei
Biserica Ortodoxă din ținuturile Cehiei și Slovaciei
Patriarhia Ierusalimului
Patriarhia Georgiei
Patriarhia Antiohiei și a Întregului Orient
Arhiepiscopia Tomisului
Patriarhia Bulgară
Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei
Biserica Macedoniei
Arhiepiscopia Ardealului: județul Sibiu
Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord
Episcopia Sălajului: jud. Sălaj.

Parohia Timișoara – Iosefin a primit pe tinerii din:

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Germaniei, Austriei și Luxemburgului

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Europei Occidentale

Episcopia Ortodoxă Română a Oradiei

Episcopia Daciei Felix

Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria

Arhiepiscopia Aradului

Episcopia Ortodoxă Română a Italiei

Arhiepiscopia Craiovei: județele Dolj și Gorj

Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăruului: județele Maramureș și Satu Mare

Vicariatul Ortodox Ucrainean: Protopopiatul Sighet

Vicariatul Ortodox Ucrainean: Protopopiatul Lugoj

Episcopia Devei și Hunedoarei

Sâmbătă seara câteva sute de tineri din cei prezenți la ITO 2023 Timișoara, au trăit momente emoționante prin vizitarea Parohiei Ortodoxe Iosefin. După săvârșirea slujbei Vecerniei, Părintele Paroh Ionel Popescu a împărtășit tinerilor și tuturor celor prezenți câteva informații legate de istoria Timișoarei și a Parohiei Iosefin; acesta a subliniat că de-a lungul timpului Timișoara a fost denumită Capitala Banatului, apoi Capitala Martirilor prin evenimentele Revoluției din 1989, iar în prezent este Capitala Tineretului Ortodox Internațional.

Dintre cele mai importante lucruri transmise, legate de Parohia Iosefin, părintele a menționat că biserica este inspirată de arhitectura bisericii Sfintei Sofia din Costantinopol, are un cor cu activitate neîntreruptă, iar în prezent este singura parohie din sud-vestul României care prin paraclisul amplasat în demisol, oficiază Sfânta Liturghie în limbaj mimico-gestual pentru cei cu deficiențe de auz și vorbit.

Seara a continuat sub cerul din curtea bisericii, unde cei prezenți s-au bucurat de un program cu muzică populară. Cel mai emoționant moment a fost oferit de părintele arhidiacon Vlad Verdeș, responsabil de catehizarea tineretului din Episcopia Maramureșului și Sătmăruului; acesta a interpretat „Măi Ardeal” ca o mulțumire adusă zilelor petrecute în Timișoara:

Alte momente remarcabile au fost acelea când mai mulți tineri și voluntari au jucat fiind antrenați de muzică într-o horă.

„Folclorul și muzica populară fac parte din popor alături de biserică; în trecut, după nuntă, prima horă se făcea în curtea bisericii. La Botez prin cântarea ”Câți în Hristos v-ați botezat în Hristos v-ați îmbrăcat” se face o horă în jurul

cristelniței. Vedem că horele sunt în mod circular la fel ca și la Acatist: începem cu prima cântare și terminăm tot cu prima; cercul respectiv reprezintă unitatea oamenilor care sunt ca și zalele unui lanț, se mișcă, sunt plini de viață; și în biserică trebuie să fi plin de viață; toate acestea, horele, cântările prezintă bucuria, durerea și momentele importante ale vieții. Muzica populară alături de cea bisericească împodobesc viața creștinului și biserica. Dumnezeu ne-a făcut bucuroși; uneori bucuria este sfântă atingându-ne de lucruri sfinte dar alteori tinerii aleg alte moduri de a se bucura, însă cel mai important este ca finalitatea să fie măcar ca cea a tâlharului pe cruce.” ne-a transmit părintele Mihai Scorbură din Craiova.

Legat de această modalitate de a-i bucura pe tineri părintele Paroh Ionel Popescu a precizat că:

„Este o bucurie mare și o răsplată de la Dumnezeu să avem atâția tineri în această seară la biserica noastră; au fost două zile încărcate și prin această muzică tradițională românească, se destind puțin, trec într-o altă stare după cantitatea informațională imensă pe care au primit-o.”

Un mesaj emoționant ne-a transmis și Mihai Engel din Karlsruhe, Germania:

„Când intru într-o astfel de biserică mă apucă dorul de casă; ne întâlnim greu între noi, pentru că suntem la distanțe de 1000 km unii de alții, iar această întâlnire ne dă oportunitatea de a ne apropia între noi dar și de ceilalți tineri de aceeași credință”.

Bucuria acestei seri de septembrie va trăi mult timp în memoria și în inimile celor ce au vizitat Sâmbăta seara Parohia Ortodoxă Timișoara Iosefin.

Parohia Timișoara – Cetate (Piața 700) a fost gazda tinerilor din:

Mitropolia Basarabiei. Balți. Chișinău

Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei: județele Buzău și Vrancea

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a celor două Americi

Arhiepiscopia Târgoviștei

Episcopia Basarabiei de Sud

Parohia Timișoara – Zona Pârvan (Biserica studenților) i-a primit pe tinerii ortodocși din:

Biserica Ortodoxă a Greciei

Biserica Ortodoxă a Albaniei

Arhiepiscopia Iașilor: județele Iași, Botoșani și Neamț



Arhiepiscopia Ardealului: județul Brașov

Catedrala Mitropolitană a fost gazda delegațiilor din:
 Arhiepiscopia Bucureștilor
 Arhiepiscopia Râmnicului
 Episcopia Severinului și Strehaiei
 Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului:
 județele Cluj și Bistrița Năsăud
 Arhiepiscopia Dunării de Jos: județele Galați
 și Brăila
 Episcopia Sloboziei și Călărașilor: jud. Călărași
 și Ialomița
 Arhiepiscopia Romanului și Bacăului
 Arhiepiscopia Argeșului și Muscelului
 Episcopia Covasnei și Harghitei: județele
 Covasna și Harghita
 Episcopia Giurgiului
 Episcopia Slatinei și Romanaților
 Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților
 Episcopia Hușilor
 Episcopia Tulcii
 Arhiepiscopia Alba Iuliei: județele Alba și Mureș
 Episcopia Caransebeșului
 Episcopia Alexandriei și Teleormanului

Aici, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, și Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim, Mitropolit de Bursa (Patriarhia Ecumenică), dimpreună cu preoții însoțitori de delegații au săvârșit Acatistul Mântuitorului Iisus Hristos, în prezența tinerilor ortodocși. După slujbă, Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim le-a vorbit oaspeților despre situația creștinilor din Turcia, în general, și, în special, din Bursa, oraș care a cunoscut perioade în care creștinismul nu exista. Astăzi, comunitatea creștinilor ortodocși din acea parte de țară numără aproximativ 600 de persoane. Înaltpreasfinția Sa a transmis gazdelor și tinerilor prezenți binecuvântarea celui de-al 270 –lea Patriarh Ecumenic al Patriarhiei Constantinopolului, Sanctitatea Sa Bartolomeu I, exprimând, totodată, cuvinte de apreciere față de tinerii români care trăiesc, la modul cel mai frumos, credința creștină. În continuare, arhim. Nikodimos Kavarnos a interpretat un buchet de imnuri religioase în limba greacă și română.

SĂRBĂTOARE...

E Iașul în clocot... și e sărbătoare -
S-au strâns pelerini... s-au strâns credincioși -
Mulțime pestriță și mulți curioși...
Iar hoții pândesc pe la buzunare...

Comerț cu icoane... haine... papuci...
Unii se-nchină... sau cumpără... vând...
Tu... DOAMNE... îi rabzi... privindu-i pe rând...
Și vrei doar lumină în suflet s-aduci.

Flori... baldachin... Sfânta ajută...
Cu fruntea plecată... mulțimea se roagă -
Prea multă urgie în lumea întreagă...
Credința, la mulți... e surdă și mută.

Suntem... parcă altfel... și asta mă doare...
E toamnă frumoasă... dar cine să vadă?!...
Amestec pestriț se-agită pe stradă...
E Iașul în clocot... și e... sărbătoare...

CE SENTIMENT CIUDAT...

Ce sentimente stranii... ce sentiment ciudat...
Am timp atât de mult... și totuși... nu am timp...
Trăiesc simțind mereu un singur anotimp...
Spre ce mă mai îndrept... de unde am plecat?...

Mă bucur de lumină... mă bucur de culori...
Aleile din parc... sub pașii mei tresar...
Simt sufletu-mi, de-mi este... cu zâmbet sau
amar...
Și mă conduc, discret, prin labirint cu flori.

Și frunzele foșnesc, sub mângâieri de vânt -
Din ce în ce mai multe se-aștern în drumul meu -
E toamnă sfântă-n parc... eu toamnă simt mereu...
Dar... încă scriu un vers... cuvânt după cuvânt...

Îți mulțumesc, PĂRINTE... ce am... doar Tu mi-ai
dat -
Cu Tine încă merg... cu Tine încă scriu -
Îmbătrânesc și simt... cât de puține știu...
Ce sentimente stranii... ce sentiment ciudat...

Teona Scopus



ACȚIUNE FILANTROPICĂ PENTRU DOUĂ GRĂDINIȚE DIN JUDEȚUL TIMIȘ

În această perioadă, atenția Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan al Banatului s-a îndreptat spre instituțiile de educație, familiile cu mai mulți copii și în special spre grădinițele cu program prelungit, pentru a nu exista vreo lipsă în desfășurarea procesului educațional. În acest sens este vizat atât nivelul preșcolar, cât și cel școlar și liceal.

Dinamica în micile orașe (Recaș) sau în mediul rural (Satchinez) a făcut ca unele grădinițe, să necesite program prelungit, pentru care comunitatea nu era pregătită și astfel, au solicitat sprijinul Bisericii.

De curând, Părintele Mitropolit Ioan a donat, prin intermediul Fundației „Filantropia” 60 de saltele, paturi, lenjerii și alte accesorii pentru grădinițele cu program prelungit din localitățile Recaş și Satchinez, pentru ca programele educaționale derulate să fie la standardele de calitate solicitate de către Ministerul Educației. De asemenea, prin acest gest s-a dorit ca și părinții



copiilor să devină conștienți de calitatea actului educațional oferit copiilor.

Întreaga acțiune se înscrie în grija pentru semeni, nu doar în ceea ce privește partea educațională, ci și de sănătate, prin toate activitățile filantropice ale Părintelui Mitropolit Ioan. Nu puține au fost actele de întraajutorare pentru spitalele din județ, care au beneficiat de atenția și sprijinul Înaltpreasfinției Sale.

PROIECT SOCIAL EDUCATIV LA PAROHIA TIMIȘOARA DACIA

Parohia Dacia din Timișoara a desfășurat în această perioadă, a celei de-a doua jumătăți a lunii octombrie, un proiect social educativ intitulat „*Minunile lui Dumnezeu,*



bucuriile noastre”. Acest proiect s-a fundamentat pe o frumoasă tradiție începută cu mulți ani în urmă de părintele protopop Ioan Bude, de invita pe toți copiii botezați în anul precedent în biserica parohială, spre a participa la Sfânta Liturghie, unde să fie împărtășiți și spre a li se întări convingerea părinților, că ei au devenit reprezentanți misionari ai acestei parohii, unde și-au botezat copii, care sunt *minunile lui Dumnezeu* în casele lor.

De aceea, sâmbătă, 21 octombrie a.c., au fost prezenți la această întâlnire peste 130 de copii împreună cu părinții lor, iar biserica parohială din zona Dacia a devenit pentru două ore mai mult decât un stup de albinuțe. După Sfânta Liturghie oficiată de părintele Zaharia Pereș, protopopul Protopopiatului Ortodox Român

Timișoara I, alături de preotul de rând, părintele Gheorghe Itineanț, s-a inițiat un dialog cu părinții prezenți la slujbă despre importanța prezenței copiilor duminica la biserică și apoi au fost invitați de preotul paroh la o masă plină de dulciuri spre bucuria celor mici.

În același context, duminică a doua zi, după Sfânta Liturghie, datorită unei bune colaborări cu Primăria Timișoarei și a Casei de Cultură a Municipiului de pe Bega, s-a prezentat expoziția de fotografie cu tema: *Biserica din Dacia, reper de cultură și spiritualitate*, unde s-au expus fotografii cu diverse evenimente sau imagini din viața cartierului, oglindite în limitele dintre spațiul cultic și social, așa cum le-a văzut cunoscutul fotograf timișorean Alin Zelenco.

Apoi, în afara spațiului sacru al bisericii s-a jucat piesa de teatru: *El ești tu!*, o piesă excepțională

menită să ne apropie de Dumnezeu, să avem încredere în El și să facem binele asemenea Lui. Actorii Catălin Ursu și Ana Maria Cojocaru de la Teatrul Național din Timișoara, împreună cu Laur Lăzărescu și Alina Mihocaș de la Teatrul Merlin, i-au perindat cu multă emoție pe cei prezenți prin paginile psalmilor lui David și i-au încântat cu cel mai frumos elogiu adus dragostei de Sfântul Apostol Pavel în Epistola I către Corinteni, de la capitolul al XIII-lea. La eveniment a participat și doamna Camelia Mingasson, directorul Casei de Cultură din Timișoara.

Acțiunile vor continua în perioada următoare cu întâlnirea tinerilor cununați în anul precedent și cu o campanie de sprijin pentru copii cu posibilități materiale reduse, care vor primi o pereche de ghete noi de ziua Sfântului Ierarh Nicolae.

LUCRĂRI DE EXTINDERE LA CASA UNOR CREDINCIOȘI NEVOIAȘI

Viața grea pe care o duce o familie cu cinci copii într-un sat din apropierea Timișoarei se va îmbunătăți curând, datorită implicării Fundației Filantropia, a Arhiepiscopiei Timișoarei, Societății Femeilor Creștin-Ortodoxe, parohiei Timișoara-Iosefin și Fundației „Preot Ioan Olariu”.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, aceste fundații și organizații bisericești și-au unit eforturile pentru a veni în ajutorul greu încercatei familii din parohia Bazoșu Vechi. Deși sunt nevoiași, acești credincioși au reușit să achiziționeze mare parte din materialele necesare extinderii locuinței insalubre în care viețuiesc.

„Împreună cu Fundația Filantropia a Arhiepiscopiei Timișoarei, cu Societatea Femeilor Creștin-Ortodoxe și cu sprijinul preotului paroh Cristian-Gabriel Băican, parohia și fundația noastră ne străduim să oferim un spațiu nou unei familii nevoiașe cu cinci copii care locuiește într-o singură cameră. Astfel, cu materialele existente și cu manopera suportată de noi construim, în continuarea casei, o cameră, o bucătărie și un grup sanitar. În felul acesta familia în cauză va avea condiții mai bune de trai. Având în vedere că instituțiile menționate suportă cheltuielile

cu privire la manoperă, nădăjduim că în două-trei săptămâni, construcția va fi gata și, înainte de sfintele sărbători, familia se va bucura de ea. Aceasta este doar una din acțiunile filantropice pe care le desfășurăm în Arhiepiscopia Timișoarei prin cantinele sociale, așezămintele pentru vârstnici, casele de tip familial etc.”, a declarat preotul Ionel Popescu.

De altfel, Părintele Mitropolit Ioan s-a ocupat de ridicarea și cumpărarea mai multor case pentru credincioșii nevoiași, iar parohia Timișoara Iosefin și Fundația „Preot Ioan Olariu” au ridicat, la rândul lor, o casă pentru o asemenea familie în parohia Cornești.



CORUL PAROHIAL „DOINA BANATULUI” DIN TIMIȘOARA, LA FESTIVALUL CORAL DIN LOCALITATEA BUCIUMI



Asociația Corală „Buciumenii Chioarului” a invitat corul mixt „Doina Banatului”, dirijat de prof. Florin-Nicolae Șincari, la Festivalul Coral din localitatea Buciumi, duminică, 3 septembrie, cu prilejul aniversării a 90 de cântare corală în localitatea maramureșeană.

Duminică, 3 septembrie, membrii coralei au dat răspunsurile liturgice în cadrul Sfintei Liturghii oficiate în biserica ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului” din localitatea Buciumi. La finalul slujbei, preotul paroh Ciprian-Eugen Coza a mulțumit coriștilor și dirijorului, apreciind acuratețea intonațională, și calitatea interpretării pieselor muzicale care, în felul acesta, căpătând fine valențe, se metamorfozează în rugăciune.

În după masa aceleași zile, corala „Doina Banatului” a participat în localitatea Buciumi la festivalul coral dedicat împlinirii a 90 de ani de cântare corală neîntreruptă a acestui ansamblu coral. Formațiile corale care au participat la

festival sunt: Corul bărbătesc „Cânturi din Chioar”, dirijor: Răzvan Pașca, Corul mixt „Buciumenii Chioarului”, dirijor: Gelu Hotea, Corul mixt „Armonia Chioreană”, dirijor: Eugen Indre, Corul mixt „Glasul Chioarului”, dirijor: Gelu Hotea și Corul bărbătesc din Finteușu Mare, dirijor: Andrei Dragoș. Corurile și soliștii au fost prezentați cu profesionalism de Anca Lobonț, absolventă a Liceului de Artă din Baia Mare, originară din Finteușu Mare. Festivalul a inclus, după fiecare cor și un moment folcloric specific zonei.

Corala „Doina Banatului”, dirijată odinioară de către renumiții muzicieni Sabin Drăgoi și Nicolae Ursu, a înfrumusețat festivalul de la Buciumi cu preafrumoasele cântări bisericești și laice: „Trompetele răsună” (Gavriil Musicescu), „Troparul Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș” (Stelian Olariu), „Pre Tine Te lăudăm” (Dimitrie Cusma), „Sara pe deal” (Vasile Popovici) și „Zamfira” (Gheorghe Danga),

impresionând corurile și localnicii prezenți prin prestația sa și calitatea deosebită a interpretării.

Prin prezența la acest festival coral, „Doina Banatului” a dus în părțile de nord ale țării,

tradiția corală bănățeană și a statornicit trainice legături de comuniune frățească cu coralele din acele locuri binecuvântate de Dumnezeu.



ÎNTÂLNIRE DE CERC PASTORAL MISIONAR, LA PAROHIA BARA



Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, în seara Duminicii dinaintea Înălțării Sfintei Cruci a avut loc la parohia Bara, din protopopiatul Lugoj, întâlnirea de cerc pastoral misionar.

Întâlnirea a debutat cu săvârșirea slujbei Vecerniei în biserica parohială, în prezența multor credincioși și a autorităților locale. Soborul slujitor a fost format din preotul paroh Cristian Cărăbaș, preoții Pavel Emanuel de la parohia Balinț și Viorel Cinca de la parohia Hezeriș, iar strana a fost susținută de către preoții prezenți și cântăreții bisericești invitați la acest eveniment.

Cateheza bazată pe tematica Anului Omagial 2023 a fost prezentată de către părintele Viorel Cinca de la parohia Hezeriș, fost preot paroh la

parohia Bara. Din cuvintele rostite, s-au desprins câteva învățături referitoare la a doua parte a Anului Omagial 2023, an dedicat comemorării îmnografilor și cântăreților bisericești, aducându-se în actualitate importanța unor mari îmnografi și cântăreți bisericești, care și-au pus amprenta într-un mod aparte asupra imnelor și cântării din Sfânta Biserică. Au fost prezentați marii cântăreți bisericești din țara noastră, de la începuturi până în secolul al XX-lea și s-a discutat despre influențele pe care le simțim în cântarea bisericească din diferite zone ale țării. La această întâlnire au fost invitați cântăreți bisericești din parohiile învecinate și din Lugoj, pentru a afla cu toții care sunt cele mai importante repere din istoria cântării la strană.

Părintele protopop Ionuț Furdean a îndemnat pe credincioși să păstreze vie amintirea cântăreților bisericești care au slujit Biserica și care astăzi nu mai sunt printre noi. La finalul cuvântului rostit a transmis tuturor celor prezenți binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan.

Preotul paroh a mulțumit preoților prezenți, autorităților locale, invitaților și tuturor credincioșilor pentru împreună slujire și implicarea la organizarea acestui eveniment, arătându-și recunoștința ca parohia Bara a avut deosebita bucurie să fie gazda a acestei întâlniri.



ZIUA POMPIERILOR DIN ROMÂNIA

Pompierii militari din cadrul Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Banat” al județului Timiș, au aniversat astăzi, 13 septembrie 2023, 175 de ani de la Bătălia din Dealul Spirii, reper istoric important al eroismului de care au dat

dovadă, de-a lungul vremii, luptătorii împotriva focului și a stihțiilor naturii.

Activitatea a debutat în mod festiv, în fața sediului pompierilor din urbea de pe Bega, cu un ceremonial militar și religios. După intonarea



Imnului de Stat, preotul militar Mihai-Adrian Venter a oficiat Slujba Parastasului pentru Eroi, pomenind pe toți ostașii care, de-a lungul istoriei formațiunilor de pompieri existente pe teritoriul județului Timiș, și-au dat viața în război, misiuni și intervenții, apărând viața și agoniseala locuitorilor județului nostru. Pe acordurile Imnului Eroilor, a fost depusă o coroană de flori în semn de prețuire și recunoștință ostașilor pompieri căzuți la datorie.

Domnul colonel ing. Lucian-Vasile Mihoc, Inspectorul Șef al Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Banat” al județului Timiș, a dat citire mesajului Inspectorului General al I.G.S.U., general Dan-Paul Iamandi cu prilejul aniversării Zilei Armei, iar mai apoi, în numele personal și al comenzii Inspectoratului, a mulțumit efectivelor pentru modul în care înțeleg să își facă misiunea cu onoare, curaj și devotament. În continuare, a avut loc ceremonia de avansare în gradul următor, înaintea expirării stagiului minim obligatoriu, a mai multor cadre militare, ofițeri și subofițeri și, a acordat diplome de cinstire celor care s-au evidențiat în modul de îndeplinire a sarcinilor de serviciu, amintind despre aprecierile și felicitările venite din partea

autorităților străine (Grecia și Franța) pentru sprijinul acordat în situații de criză.

La Catedrala Mitropolitană din Timișoara, pompierii militari din Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Banat” al Județului Timiș au participat la slujba Acatistului Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, ocrotitorul Banatului și al pompierilor din România, oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului. Alături de Chiriarhul Banatului au slujit: părintele consilier Timotei Anișorac de la Centrul Eparhial și preoții militari Andrei Chiriluc de la Brigada 18 Cercetare Supraveghere „Decebal”, Mihai-Adrian Venter de la Inspectoratul de Jandarmi Județean „General Moise Groza” Timiș și Florin Avram, capelanul Penitenciarului Timișoara. Părintele Mitropolit a înălțat rugăciuni de binecuvântare și ocrotire a pompierilor militari români și s-a rugat pentru cei aflați în suferință, în spitale din țară și din străinătate, ca urmare a exploziei de la Crevedia. La finalul slujbei, Înaltpreasfinția Sa a mulțumit pompierilor timișeni pentru îndeplinirea misiunilor cu promptitudine și devotament, a apreciat buna colaborare dintre instituții și i-a felicitat cu prilejul Zilei Pompierilor.



ZILE DE SĂRBĂTOARE LA MĂNĂSTIREA PARTOȘ

Sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci (14 septembrie) reprezintă prima din cele două zile de prăznuire care, împreună cu cinstirea

Sfântului Iosif cel Nou (15 septembrie) formează hramul Mănăstirii Partoș.

Programul liturgic a debutat cu săvârșirea

tainei Sfântului Maslu de către un sobor de preoți și ieromonahi, de la mănăstirea Partoș, de la Centrul eparhial, și din parohiile învecinate. Au slujit pr. ing. Timotei Anișorac, consilier eparhial, pr. Ionuț-Ciprian Boșca, protopopul Detei, precum și ceilalți preoți slujitori. Momentul liturgic a continuat cu săvârșirea Vecerniei mari, unită cu Litia, la care a participat Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan.

În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfinția sa a vorbit despre Cruce ca simbol al nesfârșitei și generoasei iubiri a lui Dumnezeu, ce se dăruiește tuturor, fără osebire. Acesta a amintit de episodul din Vechiul Testament, când profetul Moise a ridicat șarpele de aramă pe stâlp în pustie (Numeri 21, 8). După cum, toți cei care priveau la acel șarpe, chiar dacă erau mușcați rămâneau în viață, tot așa și astăzi, prin jertfa Fiului lui Dumnezeu, prin a Cărui rană noi toți am fost vindecați, credincioșii care cred în Moartea și Învierea Domnului, primesc de la Dumnezeu adevărata viață duhovnicească, viața în Hristos, căci pe Cruce Domnul a biruit moartea.

La încheierea litiei părintele stareț Simeon Stana a mulțumit Chiriarhului pentru prezența, slujirea și dragostea sa pe care o împărtășește la fiecare întâlnire cu închinătorii sfintei mănăstiri. De asemenea, ierarhul a apreciat grija și implicarea părintelui stareț pentru lucrările importante ce s-au împlinit la vechea biserică, la



Casa Sfântului. Programul a continuat cu slujba de noapte săvârșită de către părintele stareț.

A doua zi Sfânta Liturghie a fost oficiată de arhim. Simeon Stana, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Timișoarei împreună cu alți preoți slujitori. Starețul mănăstirii a rostit cuvântul de învățătură, în care a evidențiat sensurile purtării crucii în viața noastră. De asemenea, a fost afirmat și ajutorul real pe care Sfântul Iosif îl dă celor care sunt în nevoi, încercări și ispite. La final toți pelerinii s-au bucurat de o agapă frățească în incinta mănăstirii.



EXPOZIȚIE PERMANENTĂ SILVIU ORAVITZAN LA MUZEUL BANATULUI DIN TIMIȘOARA



Noua expoziție permanentă, intitulată Spațiile Oravitzan, cuprinde 80 de lucrări care vor fi găzduite în opt săli de la etajul Bastionului Maria Theresia. Această expoziție dorește să contribuie la amplificarea celor mai importante proiecte artistice ale urbei noastre, care în acest an este Capitală Europeană a Culturii.

Vernisajul a avut loc joi, 14 septembrie, urmat de o masă rotundă dedicată creației lui Silviu Oravitzan, la care au participat personalități ale lumii cultural-artistice și muzeale din România, dar și din străinătate. Vizitatorii vor putea

vizualiza creația artistică a lui Silviu Oravitzan, marcată de o profunde spiritualitate, plină de dragostea lui Dumnezeu pentru om.

Expoziția este îmbogățită cu 12 lucrări inedite, pe care Silviu Oravitzan le-a donat Muzeului Banatului, opere din care transpare simbolul, element ce leagă știința de artă, tradiționalul de noutate, metafizicul de teologie, într-o comuniune a formelor și culorilor străbătute de o lumină creatoare.

La eveniment a participat Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, care a rostit o alocuțiune specifică momentului, în care a evidențiat talentul creator al artistului și a apreciat puterea de muncă și dragostea de artă, de teologie și de știință a celui care este maestrul Silviu Oravitzan.

Expoziția Spațiile Oravitzan este organizată de Muzeul Național al Banatului în colaborare cu Fundația „Oravitzan” și cu sprijinul Consiliului Județean Timiș.



SĂRBĂTOAREA SFÂNTULUI IOSIF CEL NOU DE LA PARTOȘ, LA TIMIȘOARA

În ajunul sărbătorii Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, mii de credincioși din toate părțile Banatului au venit la Catedrala mitropolitană din Timișoara, pentru a cinsti cu evlavie, smerenie și rugăciune pe ocrotitorul Banatului.

În prezența Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, programul slujbelor dedicate celui de-ai doilea hram al catedralei mitropolitane au debutat cu slujba Vecerniei unită cu Litia, oficiată de Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Înainte de a porni în procesiune cu Sfintele Moaște, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură în care a evidențiat viața Sfântului Iosif, model de viețuire creștinească, precum și nevoințele duhovnicești ale credinciosului aflat în căutarea lui Dumnezeu.

Procesiunea s-a desfășurat pe traseul Bulevardul 16 Decembrie 1989 – Splaiul Tudor Vladimirescu – Bulevardul Mihai Viteazu – Bulevardul Regele Ferdinand. La înconjurarea catedralei mitropolitane au participat toți credincioșii prezenți la hram.

După procesiune, racla a fost așezată pe soleea din fața Sfântului Altar, astfel încât credincioșii să aibă posibilitatea de a se închina la cinstitele moaște ale Sfântului Iosif cel Nou de la Partoș. Pe parcursul întregii nopți, credincioșii prezenți s-au închinat la sfintele moaște, participând la slujba de priveghere, la Utrenia, Sfânta Liturghie de noapte, Acatistul

sfântului și Taina Sântului Maslu.

În ziua hramului, credincioșii au participat la Sfânta Liturghie arhierescă, oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, împreună cu Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, Preasfințitul Părinte Andrei, Episcopul Harghitei și Covasnei, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Preasfințitul Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului.

De asemenea, din soborul slujitor au mai făcut parte clerici de la Centrul eparhial, protopopi, stareți și ieromonahi de la mănăstirile din cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei. Au fost de față, de asemenea, reprezentanți ai autorităților locale, județene și conducători de instituții publice din oraș. Răspunsurile la strănă au fost date de Grupul Psaltic „Sf. Ier. Nicolae” din Timișoara, dirijat de diac. dr. Ionuț Ardereanu.

Cuvântul de învățătură rostit de către Preasfințitul Părinte Andrei a evidențiat viața



și minunile Sfântului Ierarh Iosif pentru toți oamenii credincioși, care ascultă și împlinesc cuvântul lui Dumnezeu.

La final Părintele Mitropolit Ioan a mulțumit ierarhilor invitați, precum și tuturor credincioșilor prezenți pentru dragostea care au arătat-o cu toții față de ocrotitorul Banatului, Sfântul Iosif cel Nou de la Partoș, de la a cărui

venire în Banat se împlinesc, anul acesta, 370 de ani. De asemenea, a amintit de necazurile, lipsurile și suferințele ce sunt în lume, o lume, care de cele mai multe ori, îl uită pe Dumnezeu. În acest sens, Chiriarhul a îndemnat la rugăciune și, împreună cu toți cei prezenți în catedrală, a rostit rugăciunea Tatăl nostru.



ÎNTRUNIREA CEROURILOR MISIONARE ÎN PROTOPOPIATELE DETA ȘI LUGOJ



Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan și conform metodologiei de organizare, aprobată și cuprinsă în Statutul Bisericii Ortodoxe Române, în protopopiatele Deta și Lugoj au fost organizate cercurile pastoral-misionare.

Astfel, la Deta s-au întrunit cele trei cercuri pastoral-misionare după cum urmează: Cercul 1 misionar s-a întrunit în data de 03.09.2023, în biserica din Ciacova. Parohiile reprezentate au fost: Cebza, Macedonia, Petroman, Obad, Ghilad și Toager. Cercul 2 misionar s-a întrunit în data de 10.09.2023, la biserica din Liebling. Preoții prezenți au fost cei din parohiile Cerna, Pădureni, Șipet, Folea, Voiteg, Birda și Gătaia. Cercul 3 misionar s-a întrunit în data de 17.09.2023, la biserica din Clopodia. La întâlnire au venit preoții din parohiile Stamora Germană, Moravița, Gherman, Berecuța și Ferendia.

Referatele susținute au evidențiat importanța muzicii bisericești în timp și în cult, au menționat cele mai vechi manuscrise muzicale, au subliniat contribuția lui Anton Pann, ca exponent al muzicii psaltice, precum și a celor mai cunoscuți psalți, precum Ștefanache Popescu, Ioan Popescu-Pasărea, Nicolae Lungu, și alții, precum și etapele dezvoltării muzicii bisericești și dezvoltarea cântării bizantine.

Au urmat, apoi, discuții asupra importanței muzicii în cultul divin public, fiind prezentate și problemele concrete pe care preoții le întâmpină în legătură cu asigurarea și continuitatea cântării de strană, în special la sate, acolo unde, din păcate, de multe ori, lipsesc cântăreții veritabili care să dea răspunsurile liturgice la sfintele slujbe. A fost, de asemenea, apreciată strădania de uniformizare a muzicii psaltice la nivelul întregii patriarhii, așa încât toți cântăreții de strană să ofere răspunsurile liturgice la sfintele slujbe. Toate aceste întruniri s-au încheiat cu un moment de rugăciune prin intonarea în comun a axionului „Cuvine-se cu adevărat”.

La rândul său, Protopopiatul Lugoj a organizat întrunirea cercului pastoral-misionar la parohia Bacova. Și aici a fost susținută o cateheză în care au fost evocate personalitățile marilor compozitori, dirijori de coruri bisericești și cântăreți de strană, Ion Vidu, Nicolae Ursu și Trifon Lugojan. Un loc important în creația muzicală a compozitorului Ion Vidu îl are muzica corală religioasă pentru cor bărbătesc și cor mixt, pe trei voci egale: tropare, imnuri și colinde, liturghii, cântări funebre, având la bază cântarea bisericească din Banat, iar Trifon Lugojan a aranjat pe note cântările celor opt

glasuri, a compus, armonizat sau prelucrat diferite cântări bisericești, precum și colinde.

Părintele protopop a transmis un mesaj referitor la respectul pe care trebuie să îl avem pentru cântăreții de strană, față de cei din prezent și față de cei din trecut, îndemnând

mamele să-și îndrume copiii spre strana Bisericii, pentru a putea transmite mai departe, din generație în generație, frumoasa cântare bisericească. La finalul întâlnirii a transmis tuturor binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan.



TÂRNOSIRE DE BISERICĂ ÎN ARHIEPISCOPIA TIMIȘOAREI

În Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci, familia dr. Stelică Mălăeștean și sutele de credincioși din parohia Fibiș, dar și din parohiile vecine au trăit momente de înălțătoare bucurie duhovnicească. Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, biserica ctitorită de binecredincioasa familie Mălăeștean a fost donată eparhiei noastre, împodobită cu un preafrumos veșmânt pictural.

La acest moment istoric al Arhiepiscopiei Timișoarei, care amintește de daniile domnitorilor români de altădată, au participat Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, familia dr. Paul Stelică Mălăeștean, preoți din administrația eparhială și din parohiile limitrofe bisericii nou construite.

După ce ctitorul a încredințat biserica Chiriarhului bănațean, a avut loc slujba de târnosire a bisericii cu hramurile „Adormirea Maicii Domnului” și „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, la care au participat cei doi ierarhi și mulțimea credincioșilor. În Sfânta Masă au fost așezate sfintele moaște și a hrisovului de donație, apoi a fost săvârșită Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

Cuvântul de învățătură, pe marginea evangheliei duminicale, a fost rostit de către Părintele Mitropolit Ioan. Înaltpreasfinția Sa a subliniat nevoia de a-L mărturisi, cu toții, pe Dumnezeu în fața oamenilor și de asumare a Crucii și de urmare a Lui Hristos în călătoria noastră spre patria de Sus.

La momentul îndătinat, credincioșii care s-au pregătit prin spovedanie și rugăciune, au primit Trupul și Sângele Domnului nostru



Iisus Hristos. Răspunsurile liturgice au fost date de corul „Sfântul Nicolae”, dirijat de diac. dr. Ionuț Ardereanu.

La finalul slujbei, Chiriarhul a mulțumit ctitorului și familie sale pentru dragostea lor față de Dumnezeu și de Biserica strămoșească, pentru ctitorirea acestei minunate biserici, „mireasă a lui Hristos”. Dr. Paul Stelică Mălăeștean a primit apoi, din partea Părintelui Mitropolit Ioan, cea mai înaltă distincție mitropolitană, Ordinul „Crucea Sfântului Iosif” pentru mireni.

„Acordăm acest semn de prețuire domnului director Mălăeștean, pentru această biserică, zidită din proprie inițiativă, prin poruncă de Sus. Dumnezeu i-a ajutat în această viață pământească, i-a dăruit sănătate să plugărească ogorul Banatului și el, a dorit să-și arate recunoștința față de tatăl Ceresc ridicând lăcaș de închinare. De astăzi, locul acesta, biserica aceasta, nu mai este a dumnealui, a mea, a dumneavoastră, ci este a lui Dumnezeu. Domnia sa ne-a dat-o nouă, iar noi, prin sfințire, am dăruit-o lui Dumnezeu. Această biserică, va rămâne în conștiința publică de aici, ca biserica lui Mălăeștean, iar timpul este cel care va arăta, dacă va fi biserică de mănăstire sau biserică parohială”, a precizat Părintele Mitropolit Ioan.

La rândul său, dr. Paul Stelică Mălăeștean, ctitorul bisericii, a mulțumit Părintelui Mitropolit Ioan și Preasfințitului Părinte Paisie pentru bucuria de a accepta jertfa pe care a făcut-o spre slava Preasfintei Treimi Dumnezeu.

„Mulțumesc lui Dumnezeu că, după 12 ani am ajuns să participăm la slujba de sfințire a acestei biserici. Îi mulțumesc Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit că, de nouă ani de când ne păstorește, m-a sfătuit și m-a ajutat să finalizez lucrările de la biserică. Îi mulțumesc și Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, care pot să spun, este nașul bisericii, întrucât în urmă cu 13 ani, când i-am mărturisit că doresc să construiesc o biserică, Preasfinția Sa mi-a zis, că de voi reuși, ea va fi mireasa mea. Atunci nu am înțeles nimic, dar azi îmi dau seama că este viața mea. Și, în final vă mulțumesc, dumneavoastră, tuturor credincioșilor, că ați venit în număr mare, să ne rugăm împreună la acest moment înălțător”, a mărturisit Paul Stelică Mălăeștean, ctitorul bisericii.

A urmat apoi, slujba de sfințire a picturii bisericii prin ungerea cu Sfântul și Marele Mir și stropirea cu apă sfințită, săvârșită de către cei doi ierarhi.

Lucrările de edificare a acestui sfânt locaș de cult au început în urmă cu 12 ani. Biserica are o suprafață de 250 mp și este realizată din beton armat. Lucrările de pictură au fost realizate de pictorul Ioan Tricaciuc, cu o echipă de tineri din zona Moldovei, într-un interval de 3 luni. Iconostasul și mobilierul bisericesc au fost sculptate de către o echipă de meșteri din Târgu Mureș. Biserica va purta hramurile „Adormirea Maicii Domnului” și ”Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, iar paraclisul din subsolul bisericii are hramul „Sfântul Stelian”.



INSTALARE DE PREOT LA PAROHIA PANIOVA, PROTOPOPIATUL LUGOJ

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, în Duminica a XVIII-a după Rusalii, parohia Paniova, din Protopopiatul Lugoj a îmbrăcat haine de sărbătoare. După Sfânta Liturghie, săvârșită în biserica parohială, părintele protopop Ionuț Furdean, l-a prezentat comunității parohiale pe noul preot paroh, Sorin Hristea, înmânându-i după îndătinată tradiție, Sfânta Evanghelie, Crucea și cheile bisericii, în prezența multor credincioși.

Bucuria parohienilor a fost mare, întrucât noul preot este fiu al satului, a crescut sub ochii preotului Tiberiu Brestovician, la strana bisericii, pe care a slujit-o, în calitate de cântăreț bisericesc, vreme de douăzeci de ani. Cu prilejul acestui moment emoționant, preotul Brestovician a enumerat câteva aspecte importante din slujirea sa ca preot în parohiile unde a slujit: Gelu, Ghizela și Paniova, adresându-se credincioșilor prezenți cu multă dragoste și recunoștință, mulțumind tuturor

pentru această călătorie a vieții sale în slujba lui Hristos Domnul.

Noul preot paroh a mulțumit lui Dumnezeu, pentru că i s-a împlinit un vis din copilărie, acela de a deveni preot și de a sluji în satul natal, arătându-și recunoștința față de părintele duhovnicesc care l-a format și pe care l-a asigurat de tot sprijinul și afecțiunea sa.

Părintele protopop a evidențiat pe scurt activitatea preotului Brestovicean și apoi l-a prezentat credincioșilor pe noul preot paroh, Sorin Hristea, remarcând calitățile acestuia și dragostea cu care pășește pe drumul preoției. De asemenea, l-a îndemnat să își asume cu mare conștiință slujirea la care a fost chemat, „să se facă tuturor toate, cu timp și fără timp”, după îndemnurile Sfintei Scripturi, pentru ca turma ce i s-a încredințat spre păstorire să meargă pe calea mântuirii.

Părintele Sorin Hristea a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan



pentru încrederea acordată și Preasfințitului Părinte Episcop-vicar Paisie Lugojanul, pentru demnitatea la care a fost ridicat prin hirotonire și pentru purtarea de grijă în perioada de practică liturgică.



SFINȚIRE DE CAPELĂ LA PENITENCIARUL TIMIȘOARA ȘI ACTIVITĂȚI DUHOVNICEȘTI



În perioada 18 - 22 septembrie 2023, Penitenciarul Timișoara a fost gazda Întâlnirii de lucru a grupului regional Vest a preoților capelani de Penitenciare. În aceste zile au fost

oficiate sfinte slujbe, au avut loc discuții și vizite în secțiile aparținătoare Penitenciarului Timișoara și a fost evaluată activitatea social-filantropică desfășurată în acest an de preoții care deservește Sistemul de Penitenciare din România.

Bucuria a fost sporită de faptul că din această săptămână, persoanele private de libertate de la Secția Exterioară Buziaș a Penitenciarului Timișoara, au o capelă unde să se roage, să se regăsească, să se ierte. Capela a fost amenajată prin strădania părintelui Florin Avram, cu contribuția personalului angajat și a unor oameni cu suflet mare care au dorit să contribuie la această poartă spre Cer menită să fie pentru folosul duhovnicesc al tuturor celor care îi vor trece pragul.

La eveniment au participat și membri ai Asociației Bărbaților Creștini, care susțin activitatea de asistență religioasă în penitenciare, cu scopul de a facilita educația și reintegrarea în societate după împlinirea perioadei de detenție.

Cu acest prilej, directorul Penitenciarului

Timișoara, comisar de poliție penitenciară Liviu Marica și Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan au semnat protocolul de colaborare în vederea demarării lucrărilor de construire a unei Biserici la Secția exterioară a Penitenciarului.

Directorul Penitenciarului Timișoara a apreciat activitatea susținută de capelanul instituției, preotul Florin Avram, care, prin programul duhovnicesc încearcă să transmită celor custodiați învățătura bisericii despre iertare și convertire de la păcat la virtute. Cu fiecare vizită la biserică sau după un dialog cu părintele se observă o schimbare în bine și

o dorință de a fi pătrunși de lumina și pacea Domnului Hristos.

Cuvântul de învățătură, a fost rostit de Părintele Mitropolit Ioan care a subliniat importanța zidirii unei biserici într-un loc unde se depune efort pentru reabilitarea și îndrumarea sufletească a celor care au greșit și purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru sufletul fiecărui om.

Un grup coral alcătuit din persoane private de libertate, custodiate de Penitenciarul Timișoara, au oferit răspunsurile liturgice și au susținut un recital de pricesne.



VIZITĂ ARHIEREASCĂ ȘI SFINȚIRE DE CAPELĂ FUNERARĂ, LA PAROHIIILE SINTEȘTI ȘI CĂPĂT

În duminica a XX-a după Rusalii, a „Învierii fiului văduvei din Nain”, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan al Banatului a participat la Sfânta Liturghie în parohia Sintești, protopopiatul Făget.

Părintele Mitropolit a tâlcuit Evanghelia zilei și i-a îndemnat pe cei prezenți să trăiască în această viață cu conștiința nemuririi, să își crească copiii frumos, în dragoste de Dumnezeu și de Biserică. Chiriarhul a arătat că, atunci când un om își caută un loc de veci ar trebui să se gândească în primul rând la cer și indiferent de ceea ce se întâmplă, să nu își piardă credința și nădejdea în Dumnezeu. Cuvintele Înaltpreasfinției Sale au adus multă mângâiere, emoție și bucurie în sufletul credincioșilor prezenți.

După Sfânta Liturghie, preoții și credincioșii s-au îndreptat spre noua capelă mortuară din Sintești, ridicată cu sprijinul primăriei Margina și al enoriașilor, unde Înaltpreasfinția Sa a săvârșit slujba de binecuvântare. De asemenea, Înaltul ierarh a înălțat o rugăciune către bunul Dumnezeu pentru credincioșii, preoții, cântăreții și epitropii bisericii, trecuți la Domnul și pentru eroii neamului.

În după-amiaza aceleiași zile Chiriarhul a efectuat o vizită pastorală și în parohia Căpăt,

protopopiatul Lugoj, unde a sfințit nou-ridicata capelă mortuară. Înaltpreasfinția Sa a fost întâmpinat de către protopopul locului, pr. Ionuț Furdean, de preotul paroh Ioan-Nicolae Cherlea și de un sobor de preoți, credincioși, precum și de reprezentanți ai autorităților locale.

După oficierea Acatistului Mântuitorului Iisus Hristos, în biserica parohială, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură, pe marginea Evangheliei duminicale, apoi împreună cu preoții și credincioșii s-a pornit în procesiune spre capela funerară, construită în apropierea bisericii.

Conform rânduielilor liturgice, capela funerară a parohiei Căpăt a fost sfințită de către Părintele Mitropolit, care i-a pomenit pe preoții, ctitorii și cântăreții bisericii. Totodată, au fost pomeniți și preoții, care au slujit în biserica parohială, ctitorii sfântului locaș, cântăreții bisericești care au susținut strana de a lungul timpului, precum și credincioșii adormiți în Domnul. Înaltpreasfinția Sa a subliniat nevoia de a avea capele mortuare, întrucât acestea sunt stații spre veșnicie, unde membrii familiei îl priveghează pe cel care pleacă la Domnul, iar această despărțire, trebuie să aibă loc într-un spațiu binecuvântat.

TÂRNOSIREA BISERICII DIN PAROHIA TOMNATIC, PROTOPOPIATUL SÂNNICOLAU MARE



La sărbătoarea „Acoperământul Maicii Domnului” cinstită, anul acesta, în duminica a XIX-a după Rusalii, credincioșii parohiei Tomnatic, copii, tineri și vârstnici, au participat la evenimentul istoric al târnosirii bisericii „Nașterea Maicii Domnului”, primul locaș de închinare al acestei comunități de români ortodocși. În Sfânta Masă au fost așezate sfintele Moaște, hrisovul și o bucată de piatră din stânca Golgotei, locul din imediata apropiere a Ierusalimului unde a fost răstignit Domnul nostru Iisus Hristos. Cu sufletul încărcat de bucurie, zeci de credincioși au ținut să marcheze acest moment istoric din viața parohiei lor prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos.

Cuvântul de învățătură, pe marginea Evangheliei duminicale și a sărbătorii „Acoperământul Maicii Domnului”, a fost rostit de către Părintele Mitropolit Ioan. Înaltpreasfinția Sa i-a îndemnat pe credincioși să o cheme pe Maica Domnului în rugăciune, pentru că ea mijlocește pentru noi toți înaintea Fiului ei, Domnul nostru Iisus

Hristos. De asemenea, Chiriarhul Banatului le-a vorbit celor prezenți despre minunea săvârșită de Maica Domnului în biserica din Vlaherne, locul de închinare al fraților noștri vlahi, stabiliți la Constantinopol. Răspunsurile liturgice au fost date de corala „Doina Banatului” a parohiei Timișoara-Iosefin, dirijată de prof. Nicolae-Florin Șincari.

La final, preotul Marius-Ovidiu Mocan, fiu al satului, a mulțumit Părintelui Mitropolit Ioan pentru deosebita purtare de grijă și implicarea permanentă, prin dese vizite efectuate, în definitivarea lucrărilor de edificare a bisericii din Tomnatic, asigurându-l de dragostea credincioșilor, a dlui. primar VasIU Stoian, ctitorul principal al bisericii și a Consiliului local.

Din partea Centrului eparhial și a parohiei au fost oferite acte de cinstire și icoane ctitorilor, donatorilor și binefăcătorilor care au susținut ridicarea acestei impresionante biserici, înzestrată cu un preafrumos veșmânt pictural și cu toate cele de trebuință ofierii serviciilor liturgice.

Întrucât Primăria și Consiliul local ale comunei Tomnatic, conduse de dl. primar Vasile Stoian, au sprijinit moral și material ridicarea acestui locaș de închinare, părintele Mitropolit Ioan a oferit edilului cea mai înaltă distincție mitropolitană, „Crucea Sfântului Iosif” pentru mireni. Demnă de subliniat este dăruirea cu care tânărul preot paroh Marius-Ovidiu Mocan, susținut îndeaproape de credincioși și de familia sa, a gestionat amplele lucrări derulate la biserică și a reușit, într-un timp relativ scurt, să-i convingă pe enoriași că este „păstorul cel bun”, care îi conduce pe cărarea mântuirii.



SFÂNTA PARASCHEVA CINSTITĂ LA MĂNĂSTIREA DOBREȘTI

În ziua de prăznuire a Sfintei Cuvioase Parascheva, la 14 octombrie, Mănăstirea Dobrești din Arhiepiscopia Timișoarei și-a sărbătorit hramul principal. Cu acest prilej, Sfânta Liturghie a fost oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului.

La această sfântă sărbătoare au participat credincioșii din Dobrești, din satele învecinate, din Timișoara și din toate părțile Banatului, veniți în număr mare cu autocarele sau cu mașinile personale. De asemenea, au fost prezenți reprezentanți ai autorităților locale și județene.

La Sfânta Liturghie oficiată de Părintele



Mitropolit Ioan, au slujit protos. Matei Buliga, starețul mănăstirii Dobrești, preoții Cristian Constantin și Timotei Anișorac, consilieri eparhiali, preotul Marius Sfercoci, inspector eparhial, părinții protopopi Ionuț-Viorel Furdean de la Lugoj, Caius Andrașoni de la Timișoara II și Dorin Covaci de la Făget, preoți și diaconi de la parohiile și mănăstirile învecinate așezământului monahal, ctitorie a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

În cuvântul de învățătură adresat credincioșilor, Înaltpreasfinția Sa a evidențiat viața de curăție a Sfintei Cuvioase Parascheva și lucrarea harului în inima ei. De asemenea, Chiriarhul a amintit și despre cum, rugându-se în biserica din Vlaherne, Constantinopol, sfânta și-a ales, încă din vremea vieții sale, locul unde să rămână, în spațiul românesc. Cuvioasa este iubită de toți românii pentru viața sa

închinată Domnului Iisus Hristos, și astfel și-a câștigat și bucuria cerească în Împărăția lui Dumnezeu.

În finalul Sfintei Liturghii, părintele stareț Matei a oficiat slujba de sfințire a prinoaselor și Panihida mică, pentru părinții Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Alexie și Stela, de față fiind și prof. Floare Vișan Ciobotea, sora Preafericitului Sale. Pe lângă hrana duhovnicească primită la Sfânta Liturghie, credincioșilor le-au fost oferite și pachete cu alimente din partea obștii monahale.

În acest an, veșmântul care a acoperit moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași, dăruit în semn de evlavie de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, a fost scos din biserică și așezat într-un foișor în curtea mănăstirii, special amenajat, pentru ca pelerinii să aibă acces facil, la odorul cel mai de preț al sfântului locaș.



SFINȚIRE DE CAPELĂ LA CIMITIRUL DIN UTVIN

În duminica a XXI-a după Rusalii, după slujba Vecerniei Înaltpreasfințitul Părinte Ioan Mitropolitul Banatului a poposit în mijlocul credincioșilor Parohiei Utvin, Protopopiatul Ortodox Român Timișoara I.

Datorită bunei colaborări dintre parohie și primărie s-a reușit finalizarea unui proiect foarte important în localitate și anume construirea unei capele mortuare, care să corespundă

nevoilor actuale ale comunității și să fie de folos tuturor familiilor ce trec prin grele momente, atunci când se despart de cei dragi.

De aceea, la capela mortuară din cimitir s-a oficiat slujba de sfințire a capelei și un parastas pentru preoții, eroii și credincioșii plecați mai devreme din aceste locuri, după care Înaltpreasfinția Sa a ținut un cuvânt de învățătură despre importanța trecerii noastre

spre veșnicie, arătând că acest loc poate fi asemănat cu ultima stație a vieții noastre pământești, de unde ne urcăm în trenul veșniciei în călătoria noastră spre Hristos. În acest sens, într-un frumos și pilduitor dialog cu preoții prezenți Părintele Mitropolit a explicat de ce este importantă legătura cu Biserica și cu Dumnezeu de-a lungul vieții, întrucât la plecarea din această lume luăm cu noi doar bagajele faptelor noastre și nu mai putem duce lucrurile pentru care ne-am zdrobit pe parcursul timpului.

De asemenea, a fost subliniată importanța crucii de la mormânt și numele de botez ce-l purtăm în lume dat fiind că după acest nume ne va ridica Hristos Domnul la Înviere. La fel a arătat că nu toți oamenii doresc să fie părtași învierii, mai ales cei care nesocotesc darul vieții, adică cei care nu vor să trăiască după rânduiala lui Dumnezeu, curmându-și singuri viața sau cerând să fie arși după moarte. Așadar, viața trebuie trăită în legătură cu Dumnezeu și cu sfinții Săi, dacă vrem să ne bucurăm de aceeași comuniune în Împărăția lui Dumnezeu, odată cu trecerea din lumea aceasta.

După cuvintele de apreciere ale Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit adresate primarului Viorel Mărcuți și preotului paroh



Ovidiu Cucec, precum și Consiliului Local al Comunei Sânmihaiu Român și credincioșilor din localitate, Corul de copii al parohiei condus de teologul Samuel Buga și doamnele profesoare Cosmina Cheverșan și Carmen Giulan au susținut un frumos buchet de pricesne.



INSTALARE DE PREOT PAROH LA PAROHIA HERNEACOVA

Duminică, 22 octombrie a.c., din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, a avut loc instalarea noului preot paroh Ion Dragomir, în biserica parohiei Herneacova, Protopopiatul Timișoara II. Părintele protopop Caius Andrașoni l-a prezentat credincioșilor pe părintele Ion Dragomir, care a slujit timp de cinci ani în parohia Nevrincea, din Protopopiatul Făget, unde a desfășurat o frumoasă activitate pastoral-misionară și administrativ-gospodărească, fapt pentru care s-a bucurat de aprecierea și afecțiunea credincioșilor.

De asemenea, părintele protopop a amintit de frumoasa activitate desfășurată în parohia Herneacova, de vrednicul de pomenire preotul Sorin Frujină, care în luna iulie a acestui an a plecat spre veșnicia lui Dumnezeu, astfel

parohia Herneacova rămânând vacantă.

În cadrul ceremoniei de instalare, părintelui Ion Dragomir i-au fost înmânate Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce, simbolurile slujirii preotului în parohie în calitate de propovăduitor al Cuvântului lui Dumnezeu și de săvârșitor al Sfințelor Taine. Apoi, părintele protopop i-a predat noului preot paroh cheile bisericii și l-a îndemnat să le folosească pentru a deschide cât mai des ușile lăcașului de cult pentru credincioșii parohiei, și în chip simbolic, să deschidă ușile Împărăției cerurilor.

Noul preot paroh Ion Dragomir a mulțumit, la rândul său, bunului Dumnezeu și Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan pentru încrederea acordată prin numirea în această parohie.

PREOTUL MOISE VUICI S-A MUTAT LA DOMNUL



În data de 9 octombrie 2023 s-a mutat în veșnicie preotul Moise Vuici, care a slujit pe Dumnezeu și semenii vreme de 35 de ani.

Părintele Moise Vuici s-a născut în satul Voiteg, la 18 ianuarie 1945, din părinții Livia și Vănchilă Vuici, fiind primul copil al familiei. Școala primară și gimnazială le-a urmat în localitatea natală, după care urmează cursurile Seminarului Teologic „Ioan Popasu” din Caransebeș, între anii 1959-1964. În mod firesc, pentru că a pornit pe calea slujirii lui

Dumnezeu, urmează și cursurile Facultății de Teologie din Sibiu, pe care o absolvă în anul 1968.

După terminarea studiilor, teologul Moise Vuici se căsătorește cu tânăra Simona, alături de care întemeiază o familie, binecuvântată de Dumnezeu cu nașterea unicului lor fiu, Adrian.

Prima parohie la care a slujit este Margina, protopopiatul Făget, pe care a păstorit-o de la 1 aprilie 1972 până la 1 noiembrie 1973.

A fost numit apoi, pentru o perioadă scurtă de vreme la parohia Curtea, iar de la 1 iulie 1974 a slujit la parohia Percosova, Protopopiatul Deta. De la data de 1 octombrie 1987 a fost transferat la parohia Cerna, unde a slujit până la data de 1 iulie 2007, când iese la pensie. Odată cu ieșirea la pensie, se retrage în satul natal, Voiteg, pentru a fi alături de părinții bolnavi, îngrijindu-i cu abnegație și dăruire până la trecerea lor la cele veșnice. Din păcate, în ultimul timp, situația sănătății părintelui Moise Vuici s-a deteriorat vizibil, astfel încât libertatea de mișcare i-a fost drastic restrânsă.

Ziua de 9 octombrie 2023 a însemnat și trecerea părintelui Moise „de pe pământ la cer”, la vârsta de 78 de ani. În mormântarea a avut loc în localitatea natală, Voiteg, la 10 octombrie.

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, Preasfințitul Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, împreună cu părinții consilieri, protopopul Detei și preoții care l-au cunoscut și apreciat au transmis un mesaj de condoleanțe familiei îndurerate, rugându-l pe Atotmilostivul Dumnezeu să așeze sufletul robului Său, preotul Moise Vuici, în ceata dreptilor, alături de toți sfinții Săi!

VEȘNICA SA POMENIRE DIN NEAM ÎN NEAM!

PREOTUL PENSIONAR IONEL BĂLĂNGEAN A TRECUT LA DOMNUL

Joi, 19 octombrie 2023, preotul pensionar Ionel Bălăngean, în vârstă de 74 de ani și-a început călătoria spre Cer.

Părintele Ionel Bălăngean, fiul lui Damaschin și Livia a văzut lumina zilei în data de 17 octombrie 1949 în localitatea Stamora Română, județul Timiș. Școala primară o urmează în satul natal, începând din anul 1956. În anul 1960, urmează școala gimnazială în comuna Sacoșu Turcesc. Din anul 1964 este elev al Liceului „Nicolaus Lenau” din Timișoara.

În anul 1967 este admis ca student la Facultatea de Teologie din Sibiu, pe care o va absolvi în anul 1971. În același an se căsătorește cu Ana Erija, fiica lui Petre și Iuliana Erija, țărani agricultori din satul vecin, Cerna, județul Timiș. La data de 26 noiembrie 1971, tânărul Ionel Bălăngean este hirotonit preot pe seama parohiei Stamora Română, de către mitropolitul Nicolae Corneanu. La data de 26 august 1972 se naște primul său copil, Ioan Gruia, actualmente preot paroh la parohia Fratelia din Timișoara și consilier eparhial la Sectorul juridic. În anul 1975 și 1976 se nasc fiicele sale, Natalia Ana și Elena Diana.

Sub îndrumarea preotului Ionel Bălăngean au fost efectuate lucrări la biserica parohială, cum ar fi: turnarea unui strat izolator împotriva igrasiei, zugrăvirea exteriorului bisericii, înzestrarea lăcașului de cult cu mobilier și uși noi. La dorința sa, pe Monumentul Eroilor din localitate au fost trecute numele și fotografia lui Ioan Stanciu, erou martir al Revoluției din 1989. Pentru întreaga sa activitate pastorală, la data 23 septembrie 2012 primește distincția de iconom stavrofor.

Preotul Ionel Bălăngean face parte din rândul slujitorilor Bisericii care, în timpul dictaturii comuniste ținea ore de cateheză cu tinerii satului, motiv pentru care a avut de suferit. Deși i s-a cerut să nu mai facă acest lucru, el a continuat să cheme tinerii la biserică, pentru a face religie. De la el a rămas, în parohie, obiceiul ca preotul să meargă cu copiii și tinerii după salcie, în ajunul Floriilor. Tot el a introdus obiceiul de a umbla cu Steaua și Magii, prin sat. În perioada comunistă, autoritățile luaseră măsuri pentru ca



bisericile să fie închise pe perioada recoltatului, însă preotul Bălăngean a programat oficierea slujbelor duminică dimineața devreme, așa încât credincioșii să se poată bucura de Sfânta Litughie.

Preotul Ionel Bălăngean a fost, așadar, un bun pastor al turmei sale și un luptător curajos pentru apărarea credinței, a obiceiurilor și a tradițiilor bisericesti.

În acest moment de doliu, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, Preasfințitul Părinte Episcop-vicar Paisie Lugojanul, preoții și personal din administrația Centrului eparhial au fost transmis familiei un cuvânt de compasiunea creștinească.

Slujba de înmormântare a părintelui Ionel Bălăngean a avut loc sâmbătă, 21 octombrie, în biserica parohială din Stamora Română.

POMENIREA LUI DIN NEAM ÎN NEAM!

AGENDA ÎNALTPREASFÎNȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

1 septembrie 2023

A moderat programul de conferințe, despre cultură, credință și prietenie din cadrul Întâlnirii Tinerilor Ortodocși de Pretutindeni Timișoara 2023, desfășurate la Sala Olimpia, din Timișoara.

2 septembrie 2023

A moderat conferința „Traficul de persoane în schimbare, într-o societate în schimbare”, respectiv „Drogurile – flagelul generației actuale”, susținut de specialiști din cadrul Departamentelor de specialitate, ale Ministerului de Interne București, din cadrul Întâlnirii Tinerilor Ortodocși de Pretutindeni Timișoara 2023, desfășurată la Sala Olimpia, din Timișoara;

La popasul făcut de către tinerii participanți la *Procesiunea Prieteniei*, desfășurată în cadrul Întâlnirii Tinerilor Ortodocși de Pretutindeni Timișoara 2023, în Piața Operei, a susținut un discurs despre Revoluția Română din Decembrie 1989, iar în fața catedralei mitropolitane, punctul final al *Procesiunii*, a săvârșit o slujbă de comemorare a eroilor Revoluției Române de la Timișoara.

3 septembrie 2023

A săvârșit Dumnezeiasca Liturghie alături de Înaltpreasfințitul Părinte Joachim, Mitropolit de Prousa, din Patriarhia Ecumenică (protos), Înaltpreasfințitul Părinte Naum, Mitropolit de Ruse, din Patriarhia Bulgară, Înaltpreasfințitul Părinte Gheorghios, Mitropolit de Kitros, Katerini și Platamonas, din Biserica Ortodoxă a Greciei, Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae, Mitropolit de Apolonia și Fier, din Biserica Ortodoxă a Albaniei, Preasfințitul Părinte Markos, Episcop de Kenya, din Patriarhia Alexandriei, Preasfințitul Părinte Qais, Episcop de Erzurum, din Patriarhia Antiohiei, Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul ortodox român din Ungaria și Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei



Timișoarei, înconjuțați de un numeros sobor de preoți și diaconi, rostind cuvântul de învățătură.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, în fața miilor de tineri și a credincioșilor prezenți a rostit un cuvânt de recunoștință și mulțumire adresat tuturor delegațiilor participante, înmânând totodată torța Întâlnirii delegației Arhiepiscopiei Bucureștilor, cea care va prelua organizarea evenimentului *Întâlnirii Tinerilor Ortodocși de Pretutindeni*, în anul 2025.

6 septembrie 2023

A primit pe domnul Ciprian Olinici, ministru secretar de Stat, de la Secretariatul de Stat pentru Culte București;

A primit pe doamna Luciana Friedman, președinta Comunității Evreilor din Timișoara.

7 septembrie 2023

A primit pe Preasfinția Sa, Iosif Csaba Pal, episcop romano-catolic al Diocezei de Timișoara;

A primit pe domnul prof. univ. dr. ing. Marius Moșoarcă, de la Universitatea Politehnica din Timișoara;

A primit pe domnul dr. Stelică Mălăieșteanu, din Timișoara.

8 septembrie 2023

A oficiat Sfânta Liturghie la schitul „Buna Vestire”, de la Sânandrei Colonie, rostind cuvântul de învățătură.

9 – 12 septembrie

La invitația Comunității „Sant Egidio”, din Roma, a participat la Berlin, la Conferința pentru Pace, susținând o cuvântare cu tema „Pacea, darul Dumnezeu”.

13 septembrie 2023

La invitația Inspectoratului pentru Situații de Urgență Banat, a participat la evenimentul religios-militar, prilejuit de Ziua Pompierilor, desfășurat la catedrala mitropolitană;

A oficiat slujba Vecerniei cu Litie, la mănăstirea „Partoș”, din protopopiatul Deta, rostind cuvântul de învățătură.

14 septembrie 2023

A oficiat Sfânta Liturghie la schitul „Buna Vestire”, de la Sânandrei Colonie, rostind cuvântul de învățătură.

A participat la deschiderea expoziției permanente „Spațiile Silviu Oravitzan”, eveniment desfășurat la Muzeul Național al Banatului, din Timișoara;

A participat la slujba Vecerniei cu Litie, la catedrala mitropolitană, urmată de procesiunea cu sfințele moaște ale *Sfântului Iosif cel Nou de Partoș*, cu ocazia hramului Catedralei mitropolitane.

15 septembrie 2023

Cu prilejul hramului Catedralei mitropolitane *Sfântului Iosif cel Nou de Partoș*, a oficiat Sfânta Liturghie alături de Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, Preasfințitul

Părinte Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, respectiv Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, rostind cuvântul de învățătură.

17 septembrie 2023

A oficiat slujba de târnosire a noii bisericii de la Fibiș, respectiv a oficiat Sfânta Liturghie, alături de Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, rostind cuvântul de învățătură.

19 septembrie 2023

A primit pe domnul prof. univ. dr. ec. Claudiu Boțoc, prodecanul Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor, din cadrul Universității de Vest, din Timișoara;

A primit pe domnul prof. dr. Ioan David, cercetător științific și directorul Institutului de „Studii Banatice”, Academia Română – Filiala Timiș;

A oficiat slujba de binecuvântare a capelei din incinta *Centrului Educativ Buziaș*, din cadrul Penitenciarului Timișoara.

21 septembrie 2023

La invitația protopopiatului ucrainean de Lugoj și din încredințarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a oficiat Sfânta Liturghie și slujba de sfințire a noii picturi, precum și a lucrărilor realizate, la biserica parohiei satului Cornuțel, comuna Păltiniș, județul Caraș-Severin.

24 septembrie 2023

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană, rostind cuvântul de învățătură.

26 septembrie 2023

A primit pe doamna dr. Mihaela Nicolin, comandantul Spitalului Militar Clinic de Urgență „Dr. Victor Popescu”, din Timișoara;

A primit pe protosinghelul Matei Buliga, starețul mănăstirii Dobrești, din protopopiatul Lugoj.

27 septembrie 2023

Cu ocazia cinstirii Sfântului Antim Ivireanul, ocrotitorul Liceului Teologic Ortodox din Timișoara, a binecuvântat noua troiță amplasată

în curtea liceului, în prezența elevilor și a cadrelor didactice.

29 septembrie 2023

La invitația domnului prof. univ. dr. Marilen Pirtea, rectorul Universității de Vest din Timișoara, a participat la deschiderea noului an universitar, manifestare desfășurată în Aula Magna.

Octombrie -2023

1 octombrie

A oficiat Sfânta Liturghie și slujba de târnosire a noii bisericii din parohia Tomnatic, protopopiatul Sânnicolau Mare, rostind cuvântul de învățătură;

A oficiat slujba vecerniei la parohia Timișoara Fabric Est, protopopiatul Timișoara II, și a sfințit crucile care vor fi așezate pe turla bisericii, rostind, apoi, cuvânt de învățătură.

2 octombrie

A participat la deschiderea noului an universitar 2023-2024 la Facultatea de Teologie din Timișoara.

3 octombrie

A prezidat examenul pentru obținerea gradelor profesionale în preoție, la sediul ITO din cadrul Arhiepiscopiei Timișoara.

5 octombrie

A primit pe Domnul Reuven Azar, ambasadorul Israelului la București;

A participat la întâlnirea voluntarilor ITO de la Timișoara, în sala de evenimente din Moșnița Nouă, rostind un cuvânt de binecuvântare și gratitudine.

8 octombrie

A oficiat Sfânta Liturghie la parohia Sintești, protopopiatul Făget și a rostit cuvânt de învățătură;

A efectuat o vizită pastorală în parohia Căpăt, protopopiatul Făget și a sfințit, cu acest prilej, capela mortuară nouă din cimitirul parohial.

14 octombrie

Cu prilejul hramului mănăstirii „Sfânta Cuv. Parascheva” de la Dobrești, a oficiat Sfânta Liturghie, rostind cuvântul de învățătură.

15 octombrie

A slujit Sfânta Liturghie în parohia Saravale, protopopiatul Sânnicolau Mare, rostind cuvântul de învățătură;

A sfințit noua capelă mortuară din cimitirul parohiei Utvin, protopopiatul Timișoara I, rostind cuvânt de învățătură.

22 octombrie

A oficiat Sfânta Liturghie la schitul „Buna Vestire”, de la Sânnandrei Colonie, rostind cuvântul de învățătură.

A efectuat o vizită pastorală în parohia Covaci, protopopiatul Timișoara II, a sfințit crucile care vor fi așezate pe turla bisericii și a rostit cuvânt de învățătură.

25-27 octombrie

A participat la Ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și la programul liturgic dedicat hramului Catedralei Patriarhale din București.

29 octombrie

A slujit Sfânta Liturghie și slujba de sfințire a Catedralei cu hramurile „Sfânta Treime” și „Sfântul Mare Mucenic Pantelimon” din orașul Întorsura Buzăului, județul Covasna, alături de Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, Preasfințitul Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei și de Preasfințitul Părinte Nestor, Episcopul Devei și Hunedoarei.

31 octombrie

A participat la manifestarea festivă organizată de Facultatea de Teologie din Timișoara, cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la înființarea instituției de învățământ.

*A consemnat preotul Marius Sfercoci,
inspector eparhial*